

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 18-వ తేది బుధవారము

No 166

సంపుటము ౯

దండుభినామ సంవత్సరము, అశ్వయుజమాన బహుళ శ్రవణాది ౧౩.

ముద్రక ౧౬౬

అమృతాంజనము అన్ని

నొవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తోసహ సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. సకలమందులపలన మోసముగలుగను. పంచభూషణిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను వెలసినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సుప్రసిద్ధావధముల సేల కొనలేదు?

1. లోకామహాశక్తి కైలాసాశ్రమములో నున్నది. 2. విశ్వాక్ష కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవర్తిద్యుతాల, 9-41 కాల్వబజారువీధి రంగూను, బర్మా.

350-300 మూలముల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

బాలసఖోదయ (విడలపాటికి సంజీవని) శివకాంత తయిలము

ఇది విలంబుల వనమూలికలచే కాస్తాక్షముగా కరూ (భేది మందు) కుచేయబడిన రసాయనము (ట్రానిక్) 5 నెలల విడల మొదలు 15 నెలల వరకు వయస్సువరకు ఉపయోగించి తగినది. లోక చక్కరలో తీసుకొనిన చూడను. చక్కగా సకల వ్యాధులను పోగొట్టి మంచి రక్తమునిచ్చి కఠినములను సుఖముగా కనుభవించి యుండదు. నకు మంచికాంతి నిచ్చును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-12-0

301-594) పాశ్చాత్య వైద్యశాల వంటివి ముఖ్యము శ్రీకృష్ణారావువైద్యశాల మైనారు. (1)

ఈపుస్తకమునందు అతిమందర మైన 115 పటము లున్నవి. శ్రీవాల్మీకి రామాయణము ఆంధ్ర పదనము.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు:	భాగములు ఏకకాలమున కొనువారికి	రూ ౧౧ ౦ ౦
సంపూర్ణము 3 సంపుటములు:	బాల, అయోధ్యాకాండములు- ౧ సంపుటము	౪ ౪ ౦
	ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు- ౧ సంపుటము	౪ ౪ ౦
	యుద్ధకాండము- మూడుభాగములు, ౧ సంపుటము	౪ ౪ ౦
	శ్రీరామకాలనిర్ణయము	౦ ౪ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అందు కో, ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

బంగారాదేశమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, సమృద్ధమైనదియు, నయమైనదియు నైన

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

దైత్యులు:— జడ్డీ, సబ్ జడ్డీ, వీటి, జమిందారు మొదలగువారు గలరు.
పాడ అక్కిను:— 8, 8/1 ఆగ్నినియన్ వీధి డక్కా.
చాంబీలు:— కలకత్తా 212 బా బజారు వీధి, 155-1 అప్పుడు చిట్టూరోడ్డు (పోకబజారు) హరిజన్ రోడ్డు (బారాబారు) భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమెన్ సింగు, బాన్ పాయిగురి, డార్జిలింగు, కాన్ ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, మద్రాసు.
విరాటలు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.
ఈ దిగిన తెలుగుబడిన పుస్తకములు ఇవాముగా పంపబడును.
(1) గృహవైద్యము (దెంగాలి) (2) కామశాస్త్రము (3) పర్షియా శేరువిధము (4) శేవికమును జయించుట (5) కాటలాగు బాగరి (6) వాస్తవము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు వెంగాలి) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము వార్తించు విధము. (డౌవభయోగము యానాం) మరకర్షణకు పులసు 1-కి ధర రూ 4; (9) (జ్వరజ్వరాంతక మూలము) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; శరీరాద్యంతక బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; వ్యవప్రాసన సేరు 1-కి రూ 4.

త్వరపడుడు! మోసపోకుడు!!

ఇనుపకమ్మలు, చట్టములు, చదరములు, విల్లుచట్టములు, పేటలు, ఇనుపరేఖలు, కళాయిరేఖలు, ఇనుపకట్టములు, కళాయిగొట్టములు, దోర్లరేఖలు, సీసపుడ్లు మొదలైన ఉత్కలు, ఇనుపసామానులన్ను, చేతిమాత్రులు, నెయిలమాత్రులు, ఫిమెంటున్న మిల్లుసామగ్రిలన్ను నమ్మకముగాను, గరసముగాను, చిక్కును.

పలయవారు యీ క్రింది చిరునామాకు దయచేసి వ్రాసు కోరదము.

వి. ఎతిరాజులు అందు కంపెనీ, (353) నెం 4 రు ఎర్రబాలు శెట్టివీధి, బార్జిటోన, మద్రాసు.

స్వదేశీ సామానులు

కంచతో చేయబడినది. కంచతో చేయబడినది.

కల్పితేని కంచతో తయారు చేయబడినది. ఇందుకు పూచీ యియ్యబడును. సెట్టు 1-కి ధర రూ 4-8-0 సెట్టు 1-కి (గరి బుతో సహా) ధర ,, 5-0-0 ప్యాకింగు, తపాల ఖర్చును వేయి. వైన తెలుపబడిన కంపెనీ అందు సానున్న 3 సెట్లకు ఆర్డరుపంపిన ప్యాకింగు, తపాలుఖర్చు ఇనాం! ఇనాం!

S. Rama Iyer P. O Box No 238 Calcutta

గజికి తైలము

గజ్జ, చీడ శరీరమంతటా వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపూటలు తాచిన తర్వాత వదిలెయ్యను.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

రా ను న్న దీ పా వ ల్లి కి

అమృతం కంటే తాళకరమైన ధర్మ.

శుద్ధ హిందూదేశీయ మట్టుటాలు, అంగవస్త్రములు, చీరలు, స్త్రీలకు కావలసిన అన్నిరకములు వట్టుడినుసులు, పురుషులకు, బిడ్డలకు కావలసిన టీవీలు, షర్టింగులు, వాయిలు, చిప్టిక్, ప్రింటు మొదలగునవి గలవు.

బంగారుపతకము బహుమతిగా నెనంగబడిన క్యాంపుమంచములు యింకను 1-కి రు. 13-10-0 లు చొప్పున విక్రయించబడుచున్నవి.

ముఖ్యగమనింపు:—బయటపూరి ఆర్థరులు అతిజాగ్రత్తగా పంపబడును.

ధనమల్ చల్లారాం, ప్రదర్శనగదులు,

నెం. 46, రత్నబజారు, జి. టి. మద్రాసు.

పట్టుపంచలు!

పట్టుపంచలు!!

పట్టుపంచలు!!!

ఈ పట్టు పంచలు బంగారాదేశీయము తయారగునవియనిన్ని, నిత్యపూజార్హమైనవనిన్ని శుభ్రమైన దేశీయ పరిశ్రమ సంబంధమైనవనిన్ని అందరు యెరుగుదురు.

14 మూరలు X 44" వెడల్పు అంచులతో	రు 16-0-0 మొదలు 18-0-0 వరకు
12 మూరలు X 44" వెడల్పు అంచులతో	రు 14-0-0 మొదలు 16-0-0 వరకు
10 మూరలు X 44" వెడల్పు అంచులతో	రు 12-0-0 మొదలు 14-0-0 వరకు
9 మూరలు X 49" వెడల్పు అంచులతో	రు 12-0-0 మొదలు 13-0-0 వరకు
8 మూరలు X 49" వెడల్పు అంచులతో	రు 10-0-0 మొదలు 11-8-0 వరకు
7 మూరలు X 49" వెడల్పు అంచులతో	రు 7-8-0 మొదలు 8-0-0 వరకు
44 X 44" చౌకములు	రు 2-8-0 మొదలు 2-12-0 వరకు
6 X 44" "	రు 5-8-0 మొదలు 6-8-0 వరకు
5 X 44" "	రు 5-8-0 మొదలు 6-0-0 వరకు

ఇంకను అనేక మాదిరీలు. పట్టుపంచలు చౌకలో కలవు.

కాని కొంచెము జబ్బురకముగ నుండును. ధర్మము కొంచె మించుమించుగ నుండునే కాని పై మాపబడినట్టి నికరముగ యుండజాలదు. తపాలావ్యయములు కొనువానే భరింపవలెను.

యస్. రామయ్యరు, తపాలవెట్టె 238, కలకత్తా.

శుద్ధస్వదేశి బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జరిగెచీరలు, కిరిగలు, రవికలు, రమాళ్లు, దాకడీలు, పావళ్లు, సాదాజాకెట్టుగడ్డలు, గానుగడ్డలు మొదలగునవి పురమాషిగా మేలురకం పట్టుతో చిలకపచ్చ, పసుపుపచ్చ, ఎలుపు, రోజా, ఆకాశకర్ణం, ఆంజనేయం, మేఘకర్ణం, కాఫీరంగు, నెమలిరంగు మొదలగు రంగులలో వారివారి ధర్మ మేరకు తయారుచేసి పంపెదము.

చాయకు గ్యారంటీ:—ఒకసారి ఆర్థరుయచ్చినవారు తప్పక ఎప్పుడును మాకే ఆర్థరునుపంపుదురు.

వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

పోస్టు బాక్సు నెంబరు 55.

మాకం సుబ్బరాయశెట్టి అండు బ్రదర్స్,

పట్టుజువ్వి వర్తకులు, చౌక్, బెంగళూరుసిటీ,

మహామారి (ప్లేగు) నుండి ఎంతమాత్రము భయములేదు (1045-4)

శ్రీ గద్వాల మహారాణి సాహేబుగారి మెప్పుచే బంగారుపతకమును బొందిన

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (2)

వేగు పాక్షధములు

కడచిన యిరువదియైదు వత్సరములకాలముగ ఇండియాలో పలుభాగములందును, బర్మా మున్నగు పలుప్రదేశము లందును ఉపయోగించబడి అనేకులను రక్షించినవి.

జ్వరమునకు హైమాది పానకమును, గడ్డలకు శతధౌతఫృతమును, ఉపయోగింపదగినవి

ఇవి ప్లేగును గణపరచుటయే గాక, రాకుండ చేయుటకును చాలినవి. ప్లేగుగల ప్రదేశములందు పానకమును మేము చెప్పియుండు ప్రకారము సేవించుచుండిన, ప్లేగుబాధ ఎంతమాత్రమును సోకదు. ఈ మందులను పిన్నలు, పెద్దలు, గర్భిణి స్త్రీలు కూడ ఉపయోగించవచ్చును.

ప్యాకింగు పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము హైమాదిపానకము 6 అవున్సుల సీసా రు 1-4 లు } శతధౌతఫృతము 1 అవున్సు సీసా రు 0-14-0 లు

3 " " 0-12 } 1/2 " " 0-10-0

తంతివిలాసము:—“పండిట్” మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము 41, ఆచారప్పకొవీధి, మదరాసు.

తామర తైలము — తామర, తీట, గజికి మంచిది

రాజారాణి గుడ్డుగల తామరతైలము పూతినాశకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు చేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. డబ్బీ 1-కి 0-6-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

బెంగాలులో వటదలు

కాంతహామి వటదలచే బాధితు లగువారికి సాయము చేయుచున్న కృష్ణబహు మిత్రకాదు గ్రామము లన్నియు తెలపినిబడిన వనియు, బొలములలో నింకను నీచున్నదనియు, చాలవట్టును కలిగినదనియు, బోగ్రాజిల్లాలో 40 c/o వంతు పశువులును 75 c/o వంతున గృహములును నాశనమయ్యెనని యు, వ్రాసిరి. నబగాజ్ సబ్ డివిజన్ రాజమహిజిల్లా లోని వాతుత్ సబ్ డివిజన్ లు డివిజనులును బోగ్రాజిల్లాలో 1200 చదువు మెట్టును, బోగ్రా లో 400 చదువు మెట్టును, పాబ్నాలో 90 చదువు మెట్టును గల ప్రదేశము కలవలచే బాధితమయినది. బోగ్రాజిల్లాలో పట్టుముకలిగినది. రిలక్షులనులు నిలువనీవలేక అల్లాడుచున్నారు. 40% వంతుపశువులు మరణము నొందెను. మరణముల సంఖ్య ఎక్కువ కాకపోయినను రోగము లోకమున దెబ్బ వశా వచ్చును. బోగ్రాజిల్లా లో పయరులకు కోట్లరూ ప్యముల పట్టుము కలిగినది. బోగ్రాకు 7 గురును, రాజనహికి 7 గురును కలిసి మొత్తము 14 గురు డాక్టరులను టీకాలు వేయవారిని, పాకీనాగడను ప్రభుత్వమువారు పంపిరి. జిల్లాబోర్డు డాక్టరులను అంబులెన్సుతో బెంగాలు వైద్యసహాయక సంఘము మొదలగు వాలంటీరు సంఘములు వైద్యసహాయము చేయచు వ్యాధులు వ్యాపింపకుండ చేయుచున్నది.

తాతా నూనె మిల్లు కంపెనీ

16-వ తేదీని జరిగిన తాతా నూనె మిల్లుల కంపెనీ డైరెక్టరుల మీటింగులో 55 వోటా తాతాగారు రానందున నభ్యుత్తర భారతీయ ఆర్. డి. తాతాగారు డైరెక్టరుల యొక్క యు, ఆడిటరులయొక్కయు నివేదికను ఆభిమానముగ నుండ ననియు, ప్రస్తుతవ్యాపార దుస్థితిలోని మంచి రోజులు రాగల వనియువాటాదాడు. కోరికలనెరవేర్చుట కమిత్రత్వతో ఐనీతేయు చుంటి చునియు, కంపెనీ మేనేజరు గిల్బర్ గారు మిల్లుపనితేయు విధము, మొక్కలస్థితి, కంపెనీ భావిస్థితి గూర్చి వాటాదార్ల ననుగు ప్రశ్నలకు జవాబిచ్చుటకై ఈ సభకు ప్రత్యేకముగా పిలిపింపబడి రనియు నుపన్యసించిరి.

ఆలందీదేవాలయపు కేసు

ట్రస్టీలు 25 గురు పూజాబజారులపై దెచ్చిన కేసులో ప్రాసిక్యూటర్ సాక్ష్యము ముగిసినది. ముద్దాయిలలో హఖు డగు డి.త్రూంగారావు మనవతను తాను ట్రస్టీల యనుమతితో దేవే వారివద్దనుండి చార్జ్ పప్పుగింట బెట్టికొన్న విషయపై ఆలయ మును బ్రవేశించితినియు, ఆలయమున కాన్సల కనూలుకేసి తిననియు దొర్లవ్యముగ లోనబ్రవేశింపలేదనియు, తనకు పూజారి తనము లేయటకు హక్కుగలదనియు సాక్ష్య మిచ్చెను. మిగిలిన సాక్షులును దొర్లవ్యము గావించి తాములోపల ప్రవేశించ లేదనియు దాత్తా గంగారావు కానుకల వనూలు కేసెనని యు, కమిషనరును పోవృత్తలేదనియు తెలిపిరి.

గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీలు

5 1/2 c/o యుద్ధమునాశ్రమము	1928- రు 101/8/-
6 1/2 c/o " "	1928- రు 100/8/-
6 c/o " "	1928- రు 100/8/-

మొత్తము

బ్యాంక్ తంతిహోదకము	15 21/32
డిమాండుబిల్లులు	15 11/16

తపాలు ప్రకటన

జాబులకు స్వీకృత్యములు

రిజిస్టరుకాని జాబులకు కూడ స్వీకృత్యముచేయుటచే ఇతర జాబులకూడ చెడిపోవుచున్నది. తపాల నిబంధనల ననుసరించి లక్కపై ముద్రవేయునపుడు అడ్డమున సన్నటి కాగితము నుంచవలెను. ఇట్లు అడ్డముగ కాగితము నుంచనియెడల ఇతర జాబులకు లక్క తగిలి చెడిపోవును. ఈ నిబంధనలను పాటలు గమనింపవలయుననియు అందు ముఖ్యముగ విజ్ఞప్తిచేయు పంపబడు జాబుల విషయమై ముఖ్యముగ యానిబంధనను గమనించవలయుననియు ప్రెసిడెన్సీ పోస్టుఓఫీసుగారు హెచ్చరించుచున్నారు.

నాగూరులో పోర్టలియ గావించి దొంగడిక్రియ పొంది మోసము గావించుచుండిన గజానక్ శేఖరీయై న ఇంకొందరివైనను కేసుచేయబడెను. కేసునివారణజరుగుచున్నది. ముద్దాయిలు అనేకులైన దొంగడిక్రియ సంపాదించి మోసముచేడబ్బుసంపాదించు చుండెదరు.

మీ జాతకము

ఒక సం॥ రమకరకు జరుగు గంగతలు నెలలువారిగా (వామనకు కట్టును రు 2/-, కివలమంకిటిలోను ఒక అంశ రు 1/-) వాయుకు రు 5/-, ఇంద్రునికొక అంశ మంకిటి లోను (పతి సం॥ కమలో జరుగు ముఖ్యవిషయములలో) వాయుకు రు 5/-, ఇంద్రునికొక అంశ, నెల, వారము, గంటలు, నిమిషములు తెలుపవలెను. లేక బాలకమును పంపవలెను. అన్ని స్థలములనుండి మితిలేని యోగ్యతాపత్రము వచ్చియున్నది. బాలకము అంగ్రహవల్ల (వాసి పంపబడును. బి. ఆర్. శ్రీనివాసరావు, కృష్ణలీలాన ఆగ్రహరము (ఎ) పోస్టు ప్రెసగారు.

Are you in the Full Glory OF Manly Strength

If not, you are in urgent need of radical remedy to regain your strength and Manly Power

TRY BRISHYA JOGA

Prepared on the basis of Makaradhwaj Gold, Musk, Etc., in assimilable form. It Guarantees Results.

It quickly renews VIGOUR and VITALITY and restores power of SUPERB-MANHOOD.

Price one Phial (to last 30 days)

Rs. 64. Per V. P. P. Rs 6-10.

Kalpataru Ayurvedic Works (Hd Office) 94 Grey Street, 173-1, Harrison Road, Bara Bazaar Branch CALCUTTA.

(3498)

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ టోయెటో గులాబి సబ్బు

ముఖము, వస్త్రములు మున్నగువాని సహజపు అంగసౌందర్యమును చెడకుండు సురక్షించుకొని, సౌందర్యవస్తువుగా నుండు నారీమణుల కిది ప్రథమ సహాయము నిచ్చును. మీ శరీరములకు కావలసిన సువాసన గల సబ్బు.

ఈ సబ్బుయొక్క ఉపయోగము నిరుపమానము. అన్ని దుకాణములలో దొరుకును.

ఎస్. మోస్టాడ్స్, ఎమ్. ఫాసిమ్

సాహెబ్ ఆంధ్రకో

ఫస్ట్ చక్ మేజర్లు, సర్పరావుపేట

(కొత్తపాపు మేరైన గృహాధికరణములు ధరలు సరసము, ఒకసారి ఆర్డరునుపంపి పరిశీలించుకోవలెను)

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'సాధారణకాన్వాసు చేయబడినది', 'మంచానకుల గింజంబి', 'పడకొకటి', 'కాంపు ఇనుపపదార్థములు', 'వాకినలక', 'కాంపు ఇనుపపదార్థములు ఇనుప ఆక', 'కాంపు ఇనుపపదార్థములు ఇనుప ఆక', 'కాంపు ఇనుపపదార్థములు ఇనుప ఆక', 'కాంపు ఇనుపపదార్థములు ఇనుప ఆక', 'కాంపు ఇనుపపదార్థములు ఇనుప ఆక'.

ఆర్థికాస్త్రము

(నే. వేంకటరమణయ్యగారు బి. ఏ. ఆనర్సు)

ధరలు (Prices)

ఇంతకు పూర్వము గిరాకి సరఫరాల స్వభావమును గమనించుచు, ధర యేర్పడుచున్నందున ఇంకను గమనించవలసియున్నది. ధరలేర్పడుచున్నందున సంగ్రహముగ వర్ణించవలయున్నది. గిరాకి సరఫరాల యంత్రోధ్య సంగమమువల్లనే యేర్పడుచున్నది. వచింపవలయును. అయినను నీవిషయమును విపులముగ వాల్చించింపవలసియున్నది. ఏదేమియైనను గిరాకి హెచ్చైనవలె హెచ్చును. తగ్గిన దగ్గర. ఈ విషయ మింతకుపూర్వమే నూదింపబడినది.

ఉ. ఒకరైతు తనయొద్ద నిలువయున్న రెండుపట్ల ధాన్యమును విక్రయింపవలెనైతే. ఆ ధాన్యమును గొననివలసివచ్చినప్పుడు వచ్చి, దానినికొనుట కొండుకలతో బోటీ (Competition) పేరు వారంభించిరి. ధాన్యము నమ్మదలచిన రైతు, ధాన్యపువెలను హెచ్చించును. ఇచ్చట రైతు యొక్క ధాన్యమునకు, ఇకపదివేరగాండ్లగిరాకి (Demand) యంత్రీయించును. అందువల్ల ధాన్యపువెలయు హెచ్చును. ఇకపదివేరగాండ్లకు మరొక్కచేయుండిన, ధాన్యమును గిరాకి విశేషములేదు. అందుచే ధాన్యముయొక్క వెలయు దగ్గును. ఇట్లు ప్రతిపక్షమున, గిరాకి యంత్రీయించినవలె హెచ్చును. గిరాకి తగ్గినవెలయుదగ్గును.

ఏదేమియైనను సరఫరా హెచ్చినవెలయును, సరఫరా తగ్గినవెలహెచ్చును.

ఉ. ఒకపట్లకుండు పదిరైతులు దాము పండించిన ధాన్యమును ఆమ్మదలచినప్పుడు గ్రహించుటకు ధాన్యవాహి యొక్క ధర చతురును, ధాన్యపుధర తగ్గును. వ్యాపారి ధాన్యము కావలయునన్నపదిమంది రైతు లొందుకలతో బోటీపేసి తమధాన్యమును ఆమ్మనచే ట్టుతురు. ఈ సందర్భమున బాగుగ, గుర్రతీరిన రైతులు, ధాన్యపువెల దగ్గించుచును. మరైతులు తైకమునకు గాలాగాయున్న, ప్రతిరైతును, ధాన్యము నంజుటను యందమ్మటై, వెలను దగ్గించును. వర్తకుడు విజృంభించుకొని యు రైతులు ధాన్యపువెలను దగ్గించురు. ఇచ్చట సరఫరా యెక్కువ. ఆమ్మకునకు ధాన్యము నున్నత ధాన్యమును గొను వారులేరు. అందువల్ల ధాన్యపువెలయు తగ్గును. ఒకవేళ, ధాన్యము నమ్మకు పదిరైతులను మాత్రం ఒక్కచేయున్న, ధాన్యపు సరఫరా తగ్గును. అందుచే వెలయు హెచ్చును.

ఈ సందర్భమున మనమాలించదగిన విషయ మొందులను. కేవలము గిరాకిగాని కేవలము సరఫరాగానిలేవు. గిరాకి సరఫరాల కన్యోధ్య సమీపమంబుధము గలదు. ఇది యొడోయల వెవవాసియుండవలెవు గిరాకిలేక సరఫరాయును సరఫరాలేక గిరాకి యును ఉండవు ఏ పదార్థమునకైనను గిరాకి యంత్రీయించినప్పుడు విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్న వస్తువానికంటె నెక్కువగా కావలసియున్నది యర్థము. అనగా సరఫరాలోనున్న కష్టరానికంటె నెక్కువగావలయును సరఫరా గిరాకికంటె దమ్మనయిన శాలి ఉపలెను. సరఫరా యధికమైనదనిన గిరాకి కంటె విక్రయము కిద్దము నేయబడిన సరఫరామైనదని యర్థము; అనగా జనులకు వలసినంతకంటె యెక్కువ యమ్మకునకు సిద్ధముగనున్నది, గిరాకికంటె సరఫరాయెక్కువ. అందుచే, గిరాకి హెచ్చినవెలహెచ్చును. సరఫరా హెచ్చినవెలతగ్గును. ఏలన, గిరాకి హెచ్చిన సరఫరాలెక్కువ; సరఫరా హెచ్చిన గిరాకి తగ్గును. కాన, గిరాకి సరఫరాల కేకకాలముననే వృద్ధిగాని ట్టిణముగాని గలగలకలదు.

ఇంకొకవిషయము: ఏదేమియైనను గిరాకి విశేష మధికమైనప్పుడు వైజ్ఞేయ గిరాకి సరఫరాల యంత్రోధ్య సబంధము చేతవిషయము నూరును. ఏదదార్థమునకైనను గిరాకి యంత్రీధికమైన సరఫరా ట్టిణిక వృద్ధియగును. ఏలన, ఏదదార్థమునకు గిరాకి విశేషముగ నంత్రీయించినో దానివెలయు విశేషము హెచ్చును. ఉత్పాదకులకు విశేషము లాభము గలుగును. ఆ లాభమునకు బాలుగొడలయ గ్రాత్ర యంత్రీధికము లాభదార్థము నుత్పత్తిచేయ వారంభించురు అందువల్ల సరఫరా హెచ్చును. సరఫరా హెచ్చినప్పటికీ గిరాకి త్రిమము తగ్గును. వెలయు తగ్గును. ఇంకను గ్రాత్ర యంత్రీధికముల బయలుపడెదలయున్న సరఫరా హెచ్చుచున్నప్పుడు, గిరాకియును గమముగా దగ్గును. వెలయు ట్టిణించును. వెలయుటెడించుకొనిరియైనైతే లకు లాభము తగ్గును. వారాదదార్థము నుత్పత్తిచేయుటయు మానుకొందురు. అప్పుడు ఆ పదార్థము మిక్కిలియె చాక యగుటచే ననేకులు గొన వారంభించురు. మరల గిరాకి హెచ్చును. కొన్ని సందర్భములయందట్లు గిరాకి యంత్రీయించిన సరఫరా యంత్రీయించుచు, సరఫరా యంత్రీయించిన గిరాకి యంత్రీయించుచును.

ఉ. విశాఖపాపాసంగ్రామ మారంభమై: పిమ్మట, బొమ్మిదేశములో నితరదేశములకుండిన వాణిజ్యము నిలిచిపోయెను. జర్మనీ దేశమునుండి మనదేశమునకు రంగులను విశేషము నిగు

మతి చేయుచుండిరి. యుద్ధారంభమైన పిమ్మట రంగుల నిగు మతి నిలిచిపోయెను. ఈరంగులలో నీలిరంగుకంటే, నీలిరంగు చూచు పరిశ్రమయును మిక్కిలియును అత్యధికమైన పదార్థము. మన దేశముననే యీరంగును. మరొకటి దేశములనుండి తెచ్చి చెను నీలిమందును నీలిరంగు పరిమళమును మనదేశమున దీయుదురు. యుద్ధమునకు పూర్వము నీలిమందును వెలలేక పోవుటచే నీలియొక క్యరసాయము చాలకలసి నిలిచిపోయెను. అచ్చట నచ్చట కొందరు రైతులు మాత్రమువ్యవసాయమును సాగించుచుండిరి. యుద్ధారంభమున చూచుపరిశ్రమ జేయువాడు నీలిమందును విశేషముగ గొరటచే, దానికి గిరాకి యంత్రీయించి జనులకు నీలిమందు రు 150 లకును నూడ వెలపోయెను. అప్పుడు నీలిరంగుసాయమును జేయుచున్న భూస్వాములు విశేషమైన లాభమును పొందిరి. దానిబాధి యింత భూస్వాములును ఆ లాభమును బడచు నచేటికురై నీలిసేద్యమున కారంభించిరి. దేశమంతయు నీలితోటల నుడుమాయెను. పాడుపడియున్న నీలితోటలన్నియు పుష్టి విధమునందెను అందుచే నీలిమందుసరఫరా యంత్రీయించెను. సరఫరా యంత్రీయించుకొనిరియె, ధరతగ్గుచు వచ్చెను. అదాయమును పట్టుపడెను. మరల రైతులదేశము నీలితోటల క్యరసాయమును మానుకొనిరి.

ఈయదావారము కలన విశేషముగ నంత్రీయించు గిరాకియెట్లు సరఫరాను వృద్ధిపరచునో, దెలియవచ్చుచున్నది. విశేషముగ సరఫరా హెచ్చిన ధరలు తగ్గును. అనేకులు కొన వారంభించురు. అందుచే గిరాకియు హెచ్చును.

గిరాకి సరఫరాలకును వెలల హెచ్చుతగ్గులకును గల సంబంధము. అయిన నీవెల యెట్లెప్పుడు? ఈ విషయ మొక యుదాహరణముచే తెల్లము గాగలదు.

ఉ. ఒకరైతు తనయొద్దను విక్రయించవలయు నని తీర్మానించుకొనెను కొండము. అట్లున్నరైతు వా దేధర కైనను దనయొద్ద నమ్మ సిద్ధముగా నున్నదని యర్థము చేసుకొనకలడు. చాచు విక్రయించ దలచినప్పుడే కనమనమున 'నెవోయొకధను' నిశ్చయించుకొని యంత దగ్గిన వెల కమ్మ కూడదని నిశ్చయించుకొనును పట్టికలకు కనీసపు (Minimum) వెలయనిపేరు. ఇట్టి కనీసపు వెల నేర్పరచుకొనినను దానిని బహిరంగపరచక అంతకు నెక్కువకంటె వెలపోవు. నెడ నమ్మ జూచును. అయితే, తనయొద్ద నెక్కువకంటె ఎక్కువ వెలకు బుచ్చుకొనకున్న తన కనీసపువెల (Minimum Price) కైనను అమ్మును. ఇప్పుడుమనము విచారించు రైతు యెద్దకంటె యెద్దలను. ఇతరరైతు లమ్మబూనెద రనుకొందము మొదటియెద్దల గలవానిపేరు 'క' యనుకొందము. 'క' యుబ్బించి విశేషమకుటచే నైకమకసముగ గావలసియందగును. తనయొద్దను అమ్మక యుండుట కానికి నీయలేదు. కాబట్టి యాతడు దానిని రు 50 ల వెలకైన నమ్మ సిద్ధముగా నుండును. 'చ' అను రైతురైతులకు నెక్కువకంటె వెలయుటచే నైకము గావలసి యుండును. ఆతడు తనయొద్దను రు 55 లకు అమ్మ సిద్ధముగ నుండును 'ట' అను వాతడు తనయొద్దను నమ్మకమా వద్దాయని సందేహించుచుండును. అయితే మంచిధర వచ్చిన అమ్మును. రు 60 ల వెల గిట్టుటకు 'ఎ' తనయొద్ద నమ్మును.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'మొదటివాడు', 'రెండవవాడు', 'మూడవవాడు'.

ఈ విధముగానే క్రయకులను ఎద్దలను గొనవచ్చు రనుకొందము. పేరును తాము ఎద్దలను గొను ధరల ముద్రగ మనమున దీర్చానము చేసికొనియే వచ్చురు. ఇంత వెలవరకును బోవచ్చును. అంతకు మీరుగ బోనూడదని తీర్మానము చేసికొని వచ్చురు. అయితే క్రయకులకును దాయకులకును గొంత ధేరమున్నది. క్రయకులు ఎద్ద రైతు నయముగ వచ్చిన సంత నయముగ దియవలయునని తలంపు లగిరి యుండును: అందుచే మనమునకు ధర గ్రహము (Maximum) అంతకంటె ధికమైన ధరకు వారు కొన నట్లవడదు. ఈ మధ్యకు క్రయకులు, క, చ, డ, అనువాడు ఎద్దల గొనవచ్చుచును కొందరు. అందు, గ, అనువాడు దీర్ఘకాలము వెల రు 55 లు ట్టిణించుచును. [వెల నియ్యదు: జ, " రు 60 లు " డ, " రు 70 లు " ఏదరకు ఎద్దల లమ్మబడును? రు 70 ల కని మన మనుకొందము. ఆధరకు, క, చ, డ, యను మధ్యకు దాయకులను

దశమ... సంతోషముతో నమ్మగోరుదురు. అయితే ఆధార... సజ్జతముగ నుండు క్రయకు దొక్కడే. డ, గారు ఆధార... సంతోషమును క, చ, ట లు ముగ్ధులను 70ల వేలకు దూరమొనర్చి లాభము సంపాదించును. ఆందరును 70 లకు యెక్కువను బట్టుబట్టిన యావేల కొక యెద్దే వే. పో. పో. తగ్గిన రెండేడులను వే. పో. కిలచిపోవును. క, చ, ట. లు ముగ్ధులను దూరమొనర్చి లభ్యులతో వను భవము చేసి, క్రయకుల వాకరించుటకై వెలలను తగ్గించును. వే. పో. 60 లకు తగ్గిన 'జ' తన యెద్దులను అమ్ముట చాలించు కొనును ఏక, 'జ' యొక్క కనిసపు వెల 60 లు అంతకు తగ్గిన గుర్రదేవుడు. ట, చాలించుకొనిన పిమ్మట యెద్దులను విక్రయించునోరువారు, క, చ, కిరువురే. ఈ 60 ల భవ అమ్మువా రిద్దరున్నార: ఇంతకుపూర్వము కొనవా దొక్కడే. ఇప్పుడు గొత్తకయకుడు, జ, ఎద్దులను నిచ్చుతో వచ్చును ఇప్పుడు ఇద్దరు దాయకులును ఇద్దరు క్రయకులును 60 ల భవన రీత్యాము సేయ దలచును. అయితే, క, చ, లిరువురు, 'జ' వ్యవస్థ యిద్దులను గుర్తెగి, పేర మాడిన వాతకు దేవయెద్దును దక్కున వెల కమ్మున దలచి ధర తీర్చుముగా నీ భవ, తగ్గి ధరకే యడుగుచుండును. క, చ, లిరువురును 60 లకు యెద్దులను విక్రయించగల వును వాళ ఖీణించును. జ, డ, లిరువురు పేరమాడి ధరను 55 లకు తగ్గించిన, ఆ ధరకు ఎద్దులను కొనగలమును నుద్దేశముతో 'గ' బయలు వెడలును. మతియు 55 లకు వెల తగ్గిన, 'చ' తా నెద్దు నమ్ముట చాలించుకొనును. ఫలక, 'చ' యొక్క కనిసపు వెల 60 లు. అంతకు వెల తగ్గిన నతనికి గట్టుక. పిమ్మట సొక్క దాయకుడుకు కి రుక్రయకులను నిజమయిండును. జ, డ, లిరువురు పేరకు ఏద్దు ఆకర్షకము. తేమకు లేక 'గ' కొను ననుభవముచే, వారుమరల ధరను హెచ్చించును. మరల వెల 60 లకు హెచ్చును. ఆప్పుడు 'చ' మరల ధన యెద్దుకు, విక్రయించగోరును ఇప్పుడు మరల, ఇద్దరు దాయకులును, ఇద్దరు క్రయకులును పేరమాడ వారబొందును. కడకట్లో, క, చ, లయొక్క రెండే దులును 60 లకును 60 లకు మధ్య వేవోయొక వెలకు విక్రయింపబడును. ఈ 60 ల కనిసపు ధర గల 'జ' తన యెద్దు నమ్ముటాడు. ఈ 55 ల కనిసపు వెలగల 'గ' కొనబాటుడు. ఈ యుదాహరణము శిరాక సరాఫరాల సం గ మము చే ధర యేర్పాడు విషయమును విశదీకరించుచున్నది.

వై యుదాహరణమువల్ల ధరలేపుచువిధము మిక్కిలియు నులభముగా నగుచుండును. అయితే బహుసంఖ్యధరలు ఇంతకులభముగా నేర్పడవు. ఏల ఆచటన నేకము లంగుల్లుగలవు. ఆ నేటలు క్రయకుల వస్తువులను గొనుటకు నిరంతరము వచ్చుచును బోవు చుండును. అందుచే దాయకులకును క్రయకులకును క్రయవిక్రయముల మనయుదాహరణమున నున్న లక్షకముముగా జరుగుచు మన యుదాహరణములలో, క, చ, ట, గ, జ, డ, లవలె దాయకులకు క్రయకులకు వాస్తవస్థితి గతులును, క్రయకులకు నట్లే దాయకులస్థితి తులును వెలించువు. ఇంతియకాక పేరమాడు నప్పు డీయుపసార్పణముల వారును ఉదాహరణము నందునలే ఖచ్చితము చేరమాడును. కొందరికి పేరమాడుటయందు మిక్కిలి నేర్పుండును. మరికొందరికి పేరమాడు నేర్పును ఓర్పును ఉండవు. కాబట్టి బహులాభ పోయి ఖచ్చితముగ జరుగును. కొందరు వస్తువులకును సరిమైన వెలయిచ్చి కొందురు. మరికొందరు కస్తువుల ధరకన్న గొంచె మెక్కువ వెలయిచ్చి కొందురు. కొందరు వస్తువులకు విశేషము లాభముండును. మరికొందరి కాలాభము కొద్దిగ జన్మను, అయినను మొత్తముమీద గోరాక సఫలాల సంకమము వలన నేర్పడు ధర మన యుదాహరణమున క్లింబబడిన విధము ననే జరుగును.

నోటీసు

కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు నందిగూరు తాలూకాలో చేరిన రామ శెట్టిపల్లి ఆగ్రహారంలోని వాటాగమకుల వేటి మాదపాటి వెంకటేశ్వరరావు పంతులుగారి గృహమును సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారి తాలూకా వాటాగమమున్న 1922 ఫసరికి ఏడు పాటా కవులు హక్కున్న సరకు భూములమీద సదరు పంతులుగారికి రహితముగ రావలసిన లాగడ ఫసరీల తాలూకా కిస్తు బాకీలు నమూనెనుకునే హక్కున్న బందరు గుబ్బిల్ల వారి వుత్తరపుల ప్రకారం 1922 స. 24 ఆక్టోబరు తారీఖున నందిగూరు గ్రామంలో లాకల్ ఫండు సక్రమయెదుటను పగలు 11 గంటలు లగానుకు బహిరంగమైన వేలము చేయబడును గనుక యిందు మూలముగా తెలియపర్చడమైనది వేలపు పంతులు వేలంకాలమందు తెలియపర్చడమవును. (854) మనరీక్షం } 15-10-22 } కె. కృష్ణానందం రిసీవరు.

అపూర్వజ్యోతిష గ్రంథరాజము

వీనిని గురించి 28-7-21 తేదీగల "ఆంధ్రప్రదేశ్" యిట్లు వ్రాయుచున్నది. "హామెన్న అన్వేషణ" ఇయ్యది సర్వజనోపయోక్తమును పుస్తకమొకటికై. ఇందలి శ్రుతివిషయమును అమూల్యము. జ్యోతిషములను ప్రజలకుంచియు భూయావులకు పదులు, పాతికలు సమర్పించి వారు చెప్పెడు కల్మషములను నమ్మి మోసపోవువానికి కల్పితపు. ఇతరులసహాయమేమియు నక్కరలేకుండ వాతకును, జన్మనక్షత్రము, మున్నగువానితో పనిలేకుండ ఏ నెల కా నెల కలుగగల భవిష్యములను ఎవరిమట్టుకు వారు కడుగులభముగ చూచుకొనవచ్చును. అట్లు ప్రతివిషయమును ప్రతివారికిని వాగుగ భోధపరచుకొని యాగ్రంథరాజము అతిసులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. మరణకాలమును నిర్ణయించుట, సూర్యచంద్రవాహులను బట్టి భుభక్త్యర్థ ప్రారంభ మునకు అనుకూలకాలనిర్ణయము, దీర్ఘజీవితమునకు చేయవలసిన తపాలు నిందు వివరింపబడెను. ఒకరిసహాయ మనసరములేకుండ తెలియవలసిన విషయములన్నియు దీనియందు గలవను టితితో యొక్కగాడు." దీనివెల పోస్టుఖర్చులుగాక రూ 2-0-0.

ప్రీమియర్ ఎప్సెలాజికల్ బోర్, చోడవరం, విశాఖపట్నంజిల్లా.

వైశ్యధర్మప్రకాశిక

మూడవతూరి ముద్రితము. వెల రూ 3-0-0.

ఈ గ్రంథము హిందువులెల్లరకు ముఖ్యముగ ద్విజులకు అందు వైశ్యులకు ఆశ్రయతోపకరమైనది. ఇందు అనేకధర్మములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్కృష్ణకాచరిత్రము లక్షి నృసింహ సోమయాజులవారి జీవితచరిత్ర క్లుప్తముగను ప్రచురింపబడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవారిచే ప్రకటింపబడిన అన్ని గ్రంథములును గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్యముగ ఈ శైశ్యధర్మప్రకాశిక ప్రతిభై కృష్ణనియంతుల నుండవలసింది. గ్రంథముల జాబితా (కాటలాగు) కొరవదలు అర్థజాబితాని బంపిన బడయగలరు.

చీమకుర్తి బసవయ్య గుంటూరు

అందమైన మధుర చుక్క చీర 1-కి ధర రూ 5 లు

- 16 మారలు ధర అతిసులము చూచుటకు మిక్కిలి గొప్పరముగా నుండును. చాల కాలము వరకు వాడుటకు తగినది.
- పాప్య సరిగ్చీర వెల 1-కి రూ 7-8
- సావిత్రి ,, 7-4
- మధ్యరమిడికాయల ,, 5-6
- పురుషేకం ఎత్తగడ్డరంగుల 6-4
- తెల్లపాప్య రూ 6-0
- కేరంతల ,, 5-0
- కోజాకలర్ సరిగ్ ,, 5-0

రూ 20 లకు వైన ఆర్డరు పంపునప్పుడు ఆద్యాన్న పంపవలెను! ఎన్. సి. అందు కంపెనీ, 820, తిరుచెట్టిపల్లి, మదరాసు.

గొప్ప ధర్మధర! జాతకరత్నము

జన్మనక్షత్రము పుట్టినదేనే జేళ్ళ మున్నగునవి లేకయే సంకర్షణ ఫలితములను క్యాతకర్మ రీతిగతో సహా యెన్ని సంకర్షణములైనను జ్యోతిషముని సహాయము అక్కర లేకయే తమంతట తాము ప్రాణికోసగలరు. ధనము, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీ మీ జాతకములను మీరే ప్రాణికోసగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషము. దీని వెల రూ 2-0-0, నెలాఖరులోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే వలయుతో జాతకములు సరసమైనధరకు పంపబడును.

(164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖింకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

తెలుగుమనివారిణి

చర్యమైనందు తెలుగువచ్చుల వైభూతలన పూచీగా కి దినములలో నయమగును. శుద్ధ వసమాలికలచే చేయబడిన ఈ జ్యోతిషములు టిక్కెట్లనుచే కనిపెట్టబడినది. నమూనాగనివో ధరకు రెండింటలు చెల్లించవలెను. బుడ్డి 1-కి వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ 8. ఈ త్తరములు ఇంగ్లీషులో ప్రాచుర్యము.

HAKIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
Darbhanga B. తి. O.

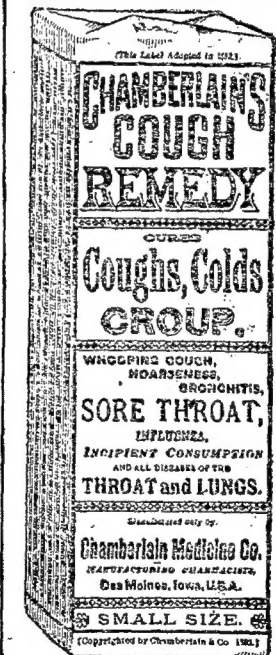
హిందీ - తెలుగు

హాలిత్ 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు విలయన సులభ శిల్పిని వ్రాయబడినది.
గ్రామల ఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
తవాలవెల్లు 212, మద్రాసు

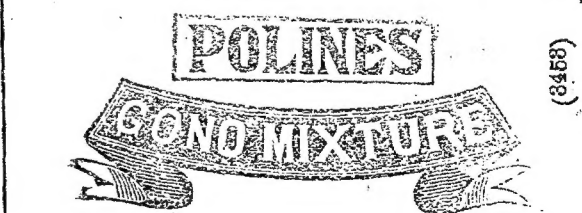
జ్యోతిషము
మీ జాతక మైనను వయస్సు వాడు మైనను పంపుడు. ఒకసంవత్సర ఫలము గాని పూర్వాజాతకము గాని కలిపి చెప్పబడిన జ్యోతిషాది గ్రంథములచే నుద్వల విచారణచేసి రుజు విచ్చినట్లు కాత్రునమ్మముగా తయారచేసి సరసమైన ధరలకు వి. పి. గా పంపబడును.
శ్రీధర వెంకటసిద్ధాంతి, నేరునూరు, అంబాజీ పేటపొట్టు, గోదావరి జిల్లా

చరక సంహిత

సూత్రసానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో
తెలుగున
అచ్చబడి తయారుగా నున్నది.
776 పుటలు-రూ 10 లే
కొద్ది కాపీలు మాత్ర మున్నవి.
వలయువారు : (8767)
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఎ. ఎం. బి. సి. యం. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)
19, హారిన్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు మద్రాసు.
ఆఫీ వ్రాయవలెను.

చేంబర్లేన్ గారి దగ్గు నివారిణి
దగ్గు, జలుబు, కాక వాయువు అను బిడ్డలకు వచ్చు రోగము, గొంతుపుండు గొంతురాపు, రొమ్ముపడి నెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని రకముల గొంతు వ్యాధులు మొదలగునవి పటా పంపై లై పోవును, అన్నిజాగాలలో విక్రయించబడుచున్నది. (2) 33

18 సంవత్సరముల నుండి చాలావసినది జేచినది. జ్యోతిషము గోసేయూ మొదలగు అన్నివిధములకు ములకు గావ్యరంటిగా చెప్పబడినది. ఇది ముగ్ధులకును కనమాలికలచేత ముత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక హాతాను నేవించిన ఉచకమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడినది. ఒకసామందు తెప్పించుకొని నేవించినప రోగులకే అనుభవముమీద గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జితో సహా బుడ్డి 1 కి రూ 8.7-0 రండింటికి రూ 9-10-0 మాడింటికి రూ 9-12-0 ముత్రమే.
[నోటీస్] ఈ త్తరములు యింగ్లీషులో ప్రాచుర్యము యు వితము
D. Polines & Co.
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane Calcutta.

పండిత మధనమోహన మాలవ్యాగారు

బొంబాయి లో ఆకాలీలను గూర్చి నడుపుట

నిర్బంధాధీన నివేదికను బొంబాయిలో వ్రాయుటకు చుండుటకు దానిలోని కడపటి సవరణలను జేయుటకు వార తాసి హిందూ శిక్షావిద్యాలయమునకు ధనము సమకూర్చుటకును పండిత మాలవ్యాగారు బొంబాయి వచ్చిరి. విశ్వవిద్యాలయమున కింతవరకు 98 లక్షలు ధనము చేరెను. 16 వ తేదీన హిందూ పత్రికా విలేజ్ లో మాలవ్యాగారు ముచ్చటించిరి.

ఆకాలీల సత్కారము

“గురకవారులో పోలీసుల ఘోరహత్యలనుగూర్చి నేనొకన చాల విషయములను తెలుసుకొన వలసియైనది గాన వానిని గూర్చి యిప్పుడే పత్రికలలో ప్రకటింప గూడదు. సర్దారు మహతయు సింగగారికియూ యీ వెంట్రుకలలోగా పూర్తియగును ఆకేసులో నా ఆభిప్రాయముల నన్నిటిని నేను వివరించెదను. ఆకేసులో వాదించుటకు 21 వ తేదీ నాటికి నేను అప్పుక సుకు వెళ్లగోకెదను.

కాంగ్రెసు ఆజ్ఞల ననుసరింపుడు

గాంధీ మహాత్ముడు కాంగ్రెసును కేంద్రము చేసి మొదలు దేశము నందు నిరుత్సాహము కలిగియున్నదని కొందరు చింతిలు చున్నారని గాని నాకు భావి ఫలమునుగూర్చి నట్టి నమ్మకముకలదు. భారత కాంగ్రెసు స్థాపనంపు సభ జరిగినపుడు మొదల దేశమునందే దిద్దికొన్నామము కలగగలదు. కేరళలో కడగవసు సమస్యకు ముగింపుకొనును. కానన సభలకు వెళ్లవచ్చునా వెళ్లకూడదా అను విషయమును కాంగ్రెసు వారే పరిష్కరింప నర్హులు. కాంగ్రెసువారు నిర్ధారణ చేసిన రీతిని దేశీయులు సదుపాయమునకు ముఖ్యులై వ్యవహరింపవలెను. కాననసభలకు వెళ్లుటకు వెళ్కుమంది ప్రతిభూతులూ నుండునని నే నెఱుగుచును.

నిశ్చితార్థి ప్రాయము-కార్యనిరతి

దేశీయులందరొక్క ఆభిప్రాయమునే కలిగి దీక్షతో జేకేసే నొనరింపవలెను. వికసితత్వమువలననే స్వరాజ్యము లభించును. కాంగ్రెసు సభ్యులుగా చేరి ఏదైన త్యాగముచూపవలసి వచ్చినపుడు కులభయము క్రొత్తకర్మాగారములను పేర్కొనుచు మారుమొగ లిటుట చాల అక్కరము. సంతకార్థులు కాగూడదు. అన్ని సంశయములను కదిలి కాంగ్రెసు ఆజ్ఞప్రకార మెల్లవారును నడువవలెను. విషమస్థితి వచ్చినపుడు భిన్నాభిప్రాయాలగు నల్ప సంఖ్యాకులు తమ ఆభిప్రాయమును కదలుకొని హెచ్చుచుండి నిర్ణయించినరీతి నేనడచు కొనవలెను.

కాంగ్రెసు సభ్యులు

శాసన సభలకు వెళ్లగూడదని కాంగ్రెసు మహాసభవారు నిర్ధారణ చేసినచో నేనెంతగా కోరుచున్నను గూడ శాసనసభలకు వెళ్లననుట నిశ్చయము.

ఇది మాలవ్యాగారు నిష్కర్షగా తెలిపిరి.

ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవిధానము

పంజాబు ఆసాము సంయుక్తరాష్ట్రము, చెన్నపురి, పం గరాష్ట్రములలో ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిధానమును కడు తీవ్రముగ సాగించుచున్నారు. ఆసామువారి దురవస్థకు నేను చాల చింతించుచున్నాను. లాలాజీ గాంధీజీ మున్నగు మహానాయకులను ఇతర భారత పుత్రులను కారాగృహముల బంధించుట వలన న్యాయక్రమముల నెన్నటికిని ప్రభుత్వమువారు నిజపజాలరు. ఆనాయకు లభిలభారత జనప్రభుత్వాలై యున్నారు. స్వచ్ఛందవర్గములక్రమవర్గములనిప్రభుత్వమువారుప్రకటించుటచే వందలకొలదిగను నేలకొలదిగను దేశీయులు కారాగృహమున కేగసంసిద్ధులై, వారిన్ని కష్టములను సముత్సాహముతో భరించిరి. నిర్బంధవిధానము ప్రబలమయ్యెను నన్న ప్రతిస్థలమునందును ఆసామోద్యమమున కద్భుతవిజయమే కలిగిది. ప్రభుత్వము వారి నిర్బంధవిధాన మూలతత్వమునేను ప్రపంచమున కంతకును వికృష్టమైంది నేను ప్రపంచవారులు దాని నుపేక్షింపజాలరు.

నిర్బంధవిధానచరిత్ర

భారతదేశమునందంతటను జరుగుచున్న నిర్బంధ విధాన చరిత్రమును నేనొక గ్రంథముగ వ్రాసితిని. ఆగ్రంథము త్వరలో

రంపవితూరి

ఉద్యోగులు విషయములను దాచజూచుట

పత్రికా విలేజ్ లో కిబ్బాదులు కలిగించుట

దొడ్డుగూడెము కొండలలో పితూరి పరిస్థితులను వా గుగా వివరించుటకు మా స్వక్రీయ విలేజ్ లోని హాసీ పట్నమునకు పంపితిమి. అతడు వ్రాసిన ఉత్తరమునకు ప్రత్యక్షముల చిత్తవృత్తి బాగుగా నిరీక్షింపగలము. ఉద్యోగులు చేయుచున్న ప్రయత్నిములను గూర్చి వివరముగ తెలుసుకొనుటకు అతడు ప్రయత్నింప నాయుద్యోగుల లక్షణితో ముచ్చటించుటకైన నవకాశ మిచ్చుటలేదు. ఈకాణముల వలన తానచటనుండుట నిష్ఫలమని తెలుపుచు నతడు మాకులుల వ్రాసెను.

విలేజ్ లో లేజ్

“అచట ప్రధానసేనానియగు హామెగాలిని సందర్శించుట నేడు (తేదీలేదు) మధ్యాహ్నము నేను వెళ్లగా నాసీ పట్నము పోలీసు సమయినిపైకొనగా పనిని గూర్చి అడిగెను. రోడ్డుకెని వాగ్గర నొక కవి నేను నుంచి నాతో మాటలాడుటకు హామె గారంగిరి. తుర్రో లేదో కనుగొని వచ్చెదనని చెప్పి నలుయినపైకొనగా నొకటి పోయెను. చురల నతడుచచ్చి “హామెగాలిని మీతో మాటలాడుట కంగీకరింపలేను. మీరీ ఏదెన్నీప్రాంతము నుండి వార్తనుపంపుటకు పాశ్చాత్యోద్యోగుల లంగికరారు గాన మీరు వెంటనే ఇక్కడనుండి వెళ్లిపోకవలెనని హితబ్రహ్మమునందుండ “దాడు” అని నలుయినపైకొనరు చెప్పెను. పత్రికావిలేజ్ లో యీ ప్రాంతమునందుండి వార్తలును సంతటల కనుమరుగుగా చేదా దాని తెలుసుకొనుటకే “నిటుకు వచ్చితిని. అచటనుండువని స్వప్నముగ తెలిపినను సంభోషణ” అని నేనంటిని. నా కేసులోని కనుపులనతడు పరిశీలించెను. కొని పోవుకాదుల, కకర్లు, ప్రాంతమునందు నోటులుకుట్టు ఒక పిల్ల కాగితము, మీరు నాపేరి కాకినాడకు పంపిన తంతివార్తయను మాత్రమే నాకేసులోనుండెను. వానిని తనవద్ద నుంచుకొని సాయుకాలము చురల నాకేచ్చెదనని నలుయినపైకొనరు చెప్పగా నేనులంగిరికరింప నంటిని. అంతలో జ్వరముచే బాధపడుచున్న యొకసిపాయిని చిప్పియినపైకొనరు జరలు మోటారుకాగులో నైద్యకాకు తీసికొనివచ్చిరి. అతనిచూచి నలుయినపైకొనరు చురలనావద్దకుచ్చి నావద్దకుకొన్నవస్తువులూ నోటులుకుట్టకప్ప తక్కిన వానినిచ్చి తీని మరల నాకేచ్చి వేసె. ఆనోటులుకుట్టెను. సాయుకాలము నాచుకు పంపించెదనని చెప్పెను. నన్ను అరెస్టుచేయుచునని వదలిగా నున్నది” అని స్వరాజ్యనిలేఖరి వ్రాసెను.

వికమత్త్య మత్త్యనరము

ఆసామోద్యమము వలన నిమ్మకాత్మద్వారావకాశము కలిగినది. దాని వలన దేశీయులకు ఆస్తిపరిష్కారము కలిగినది. జనసామాన్యమునకు దుర్భేదము కలిగినది. తమకుల ఆపారమగు రాజకీయ కత్తిని ప్రతి గ్రహింపగలిగి చెసాలలయందు కష్టపడుచున్న వానిని సగౌరవముగ విడిపించుటకే దేశీయు లిప్పుడు దీక్షిబూజువలెను. ఆసామోద్యమము కాన్యదీక్షలోను దేశీయులందరు కేరీభవించుటయే యిప్పుడత్యవసరము. ఎట్టి త్యాగమునైనచేసి యిట్టి యొకమత్త్యమును నెలకొల్పవలెను. దేశము కొరకు ఆభిప్రాయ భేదముల నన్నిటిని వదలుకొనవలెను. మన ప్రయత్నము లెప్పుక సఫలమగునని నమ్ముడు. మన ఆత్మబలమును దైవసాహాయమును మనకు తోడ్పడి మన కద్దుత కత్తికొనంగును. తామవలంబించిన పద్ధతి నిష్ఫలమనియు ఆత్మబలమును పశుబలము నెల్లకాలదనియు త్వంతలోనే దొరతనమువారు గ్రహింపగలరు.

వారణాసి విశ్వవిద్యాలయము

వారణాసి హిందూ విశ్వవిద్యాలయము నాజీవితమున కంతకును సాఫల్య మొనంగునట్టిది. తొల్లింటినలందా బాధ్యత్వ విద్యాలయమునలె. యిద్దిగూడ విశ్వవిద్యాలయముగను నిశ్చయము అవిశ్వవిద్యాలయమున కింతవరకు 98 లక్షలు చేరినది. వానిలో 60 లక్షలు ప్రత్యేకము సంస్థాపాధిపతు లొనంగిరి. ఇక 37 లక్షలను సుపాదించవలెను. సర్వేశ్వరుని కటాక్షమువలననే గదా యీ గొప్ప మొత్తమునంతయును లభించినది. అదేదప్పున కటాక్షమున నే 57 లక్షలుగూడ కడుశీఘ్రముగనే లభించుట నిశ్చయము అప్పుడా విశ్వవిద్యాలయము శ్రేష్ఠతమగును. వారణాసి ఉత్తమవిద్యాలయమై మరల విరాజిల్లునని పండిత మధనమోహన మాలవ్యాగారు వ్రాసిరి.

అడ్డతెగల పోలీసు స్టేషను దోపిడి.

14 వ తేదీ కరివారమునాడు సానంకాలము కోయలు పెద్దాపురమునకు 40 మైళ్ళదూరమున నున్న అడ్డతెగల పోలీసు స్టేషనును దోచుకొనిరి. ఒక భోజనమును పగులగొట్టిరి. వాడవరము కంకట్ వెళ్లిరి. అని 16 వ తేదీ సాయంకాలము నర్సీ పట్నములో తెలిపింది. దొరతనము వారి సబ్బు పైజరీ కాపాడిది. ఇద్దరు గుమాస్తాలను అరెస్టుచేసిరి. 40 వందల పోలీసులు పనిమానినేసి పోయిరి. దొరతనము వారికి దోపిడికలన గొప్ప నష్టమేమియను కలగలేదు. దీనితో నాలుగునాలుగు కోయలు దోపిడులు చేసిరి. 11 మొదలు 13 వ వరకు పోలీసులనును కోయలనును రొమ్ముగూడెము తాలూకాలో కొట్టాట జరుగలేదు. అడ్డతెగ ప్రాంతమున కోయలు నిరుడుటకు దొరతనము వారు పుయత్నించుచున్నట్లు తెలిసిన దని స్వరాజ్యనిలేఖరి 17 వ తేదీని నర్సీపట్నము నుండి తంతివార్త నుంపెను.

మూలకారకుని నృత్యంతము

వరిపట్నం దగ్గరనున్న గూడెంకొండలలో నుండి బయలుదేరిన యేకస్థి పితూరివిషయము ఇటీవల తెలియగల్గు సంగతుల వలన తీవ్రముగా నున్నట్లు కనుపల్లుచున్నది. మూడువందలకంటకు పోలీసు దళము పితూరిదారులను పట్టుకొనవలెనని ప్రయత్నించుచున్నది. ఇంతవఱకు నిరతురు తెల్ల ఉద్యోగియులు మాత్రులైరి. పోలీసులు కాన్యటిబిల్లుగూడ కొంతమంది చంపబడిరి. కొందఱకు గాయములుకలిగెను. చురలారు విప్లవసందర్భములో ననుభవముగల యే. ఆర్. న్యాయుగారుగూడ స్వయముగావచ్చి పితూరి ప్రాంతములను పరిశీలించిపోయిరి. పరిస్థితులు తీవ్రముగా నున్నట్లు యంతవరకు ప్రభుత్వ ముచేయగలిగినబలము నమ్మి డా.జనకుల రుజువుచేయుచున్నది. దానిమీదమై ప్రభుత్వముగారు కరువగ నాలోచించుచున్నారని తెలియచున్నది. ఈ పితూరిని నడుపుచున్నది అల్లూరి సీతారామరా జను కీర్తియొ యొకరుడని ప్రయోచపబడినది. ఆయన అద్భుతకృత్యము కలవాడని ప్రజలు చెప్పుకొంగురు. ఆయనవిషయమై యీక్రింది సంగతులు జరులు చెప్పుకొనుచున్నారు.

అతడు తుని హైస్కూలులో నాల్గవ ఘాతము కలుగునచదివెను. చురవుచున్న కోజులూ వేదాంతమును యభివచిగలరు. ఆయన నన్నపట్నం తాలూకాలోని కృష్ణాదేవీపేటలో నుండేవాడు. కొంతకాలము ఒంటిపూట భోజనము చేయువాడు. క్రమముగా అన్నము తినుటమాని ఫలములను కందములనులను భుజించుచుండెను. తునకు వానినిగూడ వికరించి ఆకు అలములను తిన వారంభించెను. ప్రభుత్వము చేపాటు తిని జీవించునని చెప్పుకొనెదరు. కృష్ణాదేవీపేట కొండల్ల నకును నున్నది. ఈ గ్రామమున సమీపములోనే యొక ఖజీరమును నిర్మించుకొని అందు నిగిసిందే వాడు. అకస్మికముగా అడవులలోనికి పోవును. కొన్ని దినములకలుకును మఱు కనుపించడు.

ఈయనకు 25 సంవత్సరములు వయసుండును. ఆహార వాహువు, వికాలపక్షుగూడు, బలిపుడు, నున్నగ్రూపి, పచ్చని దేహచ్ఛాయ కలవాడు. కల్లగొడ్డము నెంచెను. కానా మనస్త్రములను ధరించి స్వరూపముచే నాకర్షించు చాలసవ్యాసీ యితడు. జ్యోతిషము, సాముద్రము, వైద్యము, స్యురికస్, తెలిసినవాడు. ప్రశ్న చెప్పగలడు. ఒక్కమారతనితో మాట్లాడువారు అతనికలలగుదురు. వైద్యము కొలుకును, ప్రశ్నలను తెలుసుకొనుటకును, కొండవార కేకమం దిత్తెని యొద్దకు వత్తుట. వారి ప్రశ్నలకు సరియైన నిదర్శనములు కనుపడుటచేతను కొండవాండ్రు కాదన భగవంతుండన మూఢభక్తి గలరు.

నిర్గమగు అరణ్య ప్రాంతములలో నొక్కడను పాద చారియై తిరుగుచుండును. కొండవారికిగూడ చొరరాని ప్రదేశములలో సంచరించుట. (చొరవ్యగములు సహితము అతనిక్రోవలొనండ్లి తొలగునని యుచ్చటి ప్రజలవ్యక్తము. విషవర్గములు గూడ చల్లగా నాతనిపక్కనుండి పోవునని వారి విశ్వాసము అతడు హిందూదేశ మధ్యమునుండి అడవులద్వారా హిమాలయపర్వతములకు పోయెనని ప్రతీతి. అచ్చట కొంతకాలముండి తిరిగి వచ్చెనని చెప్పుకొందురు ఇతడు చెంచుసంతకము లెరికి నగుపడకుండ అరణ్యములలోనే నివాసము చేసెనని తెలియుచున్నది.

వీలగు నంతవరకును ప్రజలకు సేజీయుచు వారి విశ్వాసమునకు పాత్రుడయ్యెను. ఎవరి కే కష్టములు, గలిగినను సహన భూతి చూపుచు తనకు వీలైన సహాయము చేయువాడట. మంద స్మిత రదనముతో పలుకు యాతనివలకులు జనుల నాకర్షించి అతని ప్రేమింపజేయును. అతనికా చుట్టుపట్లనున్న గ్రామములలో చాల గౌరవములను. కృష్ణాదేవీపేట చుట్టుపట్లనున్న అయిదారు గ్రామములలో నీయన పంచాయతీ కోర్టులను స్థాపించి ప్రజలలో న్యాయమును నెలకొల్పెను. ఏదెన్నీ యుద్యోగులూ పంచాయతీలను బ్రద్దలగొట్టిరి. ఈ సందర్భముననే రాజుగారు నిరాకరణవాది యను నెపమున వానిని దోపిడి నెంచుటకు దగిన ఆధారములు లేక వదలివేసిరి. గవర్న మొటువారు తనను నిర్హతుకముగ నారువారములు కైదులో నుంచినందుకు తాను గవర్న మొటునకు కాల యపకారముచేసి తీరుననే అప్పుడే జనులతో జెప్పియుండెనట. బహుశః ఈ పితూరి దాని పర్యవసానమే అయి యుండవచ్చు.

దేశము వార్తలు

అకాలీల సత్యాగ్రహము

బొంబాయిలో పండిత మాలవ్యాగా రుపన్యసించుట
 స్వర్ణ దేవాలయమునకు సభ - తారదాపీఠశంకరాచార్యస్వామి అమృతసరుకు వెట్టుట
 సాధువులు విస్తారముగా అమృతసరుకు నచ్చుట
 కేసుల విచారణ - ప్రభుత్వ ప్రకటనము

కడపటి అరెస్టుల మొత్తము 16 వ తేదీ నాటికి 2507 మంది

ఢిల్లీలో భారతఖిలాఫతుసభ

కేసులు పాపాగారి నశ్వనందించుట - పాపాగారికి ఖిదమును అంగీకారితనమునకు రెండువిధములను
 నిచ్చునట్లు తీర్మానించుట

శ్రీమతి కస్తూరి బాయి గారు

అజ్మీరు రాజ్యమునకు దుపన్యసించుట

కృష్ణానందస్వామి, మాలికులాలఖానుగార్లు

స్వామికి ఒకవత్సరము కఠినశిక్షఖానుగారికి ఒకవత్సరము విడిచిదు

శ్రీమతి పార్వతీబాయిగారి ప్రసంగము

కాంగ్రెసు కార్యదర్శిపై నికేసు

ఖిదరు పరిశ్రమ-డక్కా-మజిలీలు

ప్రాచీన నేతకవిశ్రమాతిశయము, ఏడువీరలు కట్టినను శరీరము కనబడుచునే యుండుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రంపవీరూరి

అక్టోబరు 7వ తేదీన పోలీసుస్టేషనును కొయలు దోచుకొనుట

మూలకారకు డగు రాజుగారి వృత్తాంతము

స్వరాజ్యవిశ్లేషిని పోలీసుయూనైట్స్ తనిఖిచేయుట

అకాలీల సత్యాగ్రహము

స్వర్ణ దేవాలయ సభ

15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము గురకబాగులో 100 మందిని
 అరెస్టుచేసిరి. 15 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలు 10 గంటలవరకు
 అమృతసరు స్వర్ణ దేవాలయమునకు దివను జరిగినది. కొందరు
 బాలుకు తొలుతి భక్తిగీతములు పాడిరి. "సిక్కులందరూను
 ఆకాలీనమున చేరి కారాగృహమున కేగవలెను. వేయిమంది
 వామలై ననుగూడ సిక్కు లీలత్యాగ్రహమును మానరు. వారిది
 మాకు పలుసారు బిట్టె పకీతుల చరిత్రాది యున్నాడు" అని
 అభ్యర్థనలు నడిచెను. ఈసత్యాగ్రహమున కదలవలెనని కొం
 దరు సిక్కులు చెప్పెనున్నాడు. అది చాల పొరబాటు. ఈ
 క్రొత్త చట్టము నిమిత్తము దొరతనమువారు కాలమును వృథచేయు
 చున్నారు. కాలముచెట్టును నామోదించినపుడు జరిగిన విషయ
 ములను మరచి పట్టుదని యింకొకరు నడిచిరి.

శ్రీశంకరాచార్యులవారి రాక

కారవాసి శ్రీశంకరాచార్య స్వామిల వారు 17 వ
 తేదీని అమృతసరు శ్రీదర్బారు సాహెబుకు వచ్చిరి. గురు
 ద్వారా సంఘమువారి కార్యాలయమునకు వెళ్లిరి. వారివలన
 వివరములను విని చతురై సానుభూతిని తెలిపిరి. స్వామిలవారి
 ప్రోత్సాహములనే పెట్టెంటు నెలలో కొందరు వైద్య
 యుకు వైద్యవిద్యార్థులును ఆకాలీకు సహాయము చేయుటకు
 800 రాష్ట్రమునందే అమృతసరుకు వచ్చిరి.

1921 లోను-డ స్వామిలవారు హిందూవులకును సిక్కు
 లకును విశోధములు కలుగుటందే చేసిరి. స్వామిలవారు 18 వ
 తేదీని గురకబాగుకు వెళ్లెదరు. (స్వరాజ్య)

16 వ తేదీ అరెస్టులు

16 వ తేదీని గురకబాగులో 100 మందిని అరెస్టుచేసిరి.
 16 వ తేదీని అరెస్టు చేయబడిన 100 మంది మేజిస్ట్రేటు అడ్డ
 నాము సాయకు. వేరుగారు 16 వ తేదీని విచారణచేసి చెరి
 యొక వత్సరము కఠినశిక్ష చేసిరి.

సాధువుల రాక

విహంగు ఉత్సవమునకు వెళ్తు-తెగల సాశువులు హె
 చ్చుగా అమృతసరుకు వచ్చుచున్నారు. హానరరీ మేజిస్ట్రేటు
 లాహోర్లోరాంగారు సాశువులకు వికాలముగు తమకోటలో
 బస యిచ్చి భోజనము పెట్టుచున్నారు.

కేసువిచారణ

గురుద్వారా సంఘకార్యదర్శి బాగుసింగు మండల
 సంఘకార్యదర్శి ముకుందసింగుగార్లు మేలి లేబడిన కేసు విచారణ
 16 తేదీని అమృతసరులో జరిగినది. డెప్టీగారు సాక్ష్య మిచ్చెను
 ముగ్గాయిల్దరును స్టేటు మెంటునుగూడ నీయమనిరి.

చెలసాలల యేర్పాటు

చాలవంద అకాలీలు అరెస్టు చేయ బడుటకు
 వచ్చుచుండుటచే అటవీలో 1800 మంది ఖయిదీల నుం
 చుట కేర్పాటు చేయబడెను. 5 వేలు మొదలు 10 వేలవరకు
 ఖైదీలవరకు చెరసాలలలో నుంచుటకు ఏర్పాటుచేయవలె నని
 యానెక్సక్టరు జనరలుకు ప్రాసితిమని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

అకాలీల నందరిని వదలవలెను

గురకబాగు సంబంధమున కృపాణుల భరింపకందుకు
 ను అరెస్టుచేయబడిన సిక్కులనందరిని వదలవలెనను తీర్మానము
 పంజాబుకావనసభలో నుపహాసించెదవని సర్దారు రణదిక్సింగు
 గారు ఉద్ఘోషించుట జరిగిరి.

***

ఇండియా మంత్రి

అలోచన సంఘము

సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు

భూపేంద్రనాథబాగుగారి స్థానమున సర్ సురేంద్ర
 నాథ బెనర్జీగారిని లండనునగరమున యిండియామంత్రి ఆలోచన
 సంఘసభ్యునిగా నియమించెదననియు బెనర్జీగారు వార్ధకమున
 వారణాసిలో గంగానదీతీర్థమున గడవక వెలుపలలో
 క్షేత్రరాస్వామిల సన్నిధిలోనున్న గడపెడ రియో మాకోక
 కడపపక్షిచేసెనని అమృతసరుకు ప్రతీక ప్రకటించినది.

మాలికులాలఖానుగారు

ఒకవత్సరము కఠినశిక్ష

పంజాబు ఖిలాఫతు సంఘకార్యదర్శియు పంజాబు కాం
 గ్రెసు సంఘమునకు ఉపాధ్యక్షుడు నగు మాలికులాలఖాను
 గారికి లాహోరు జైల్లామేజిస్ట్రేటు 16 వ తేదీని 108 క్రింద శొక
 వత్సరము విడిచిదు చేసెను.

***

కృష్ణానందస్వామి

ఒకవత్సరము కఠినశిక్ష

కరాచీ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు 108 క్రింద 16 వ తేదీని కృష్ణా
 నందస్వామికి ఒక వత్సరము కఠినశిక్ష విధించెను.

***

భారత ఖిలాఫతు సంఘసభ

ఢిల్లీలో జరుగుట

ప్రముఖులు వచ్చుట

17 వ తేదీని ఉదయము 9 గంటలకు ఢిల్లీ నగరమున
 హాకీం అబ్దుల్ ఖానుగారి గృహమున భారత ఖిలాఫతు సంఘ
 సభ జరిగినది. ఆసభకు నేటు ఖాటనీ, చాలానా హనుల్లా
 హయాను, అజదు సోధనీ సురేమానువాదిరు, అబ్దుల్ కాదిరు
 ముహమ్మద్, డాక్టరు మహమ్మదుగార్లు మున్నగు ప్రముఖులు
 వెళ్తుమంది ఢిల్లీకివచ్చిరి. నేటు ఖాటనీగా రిఫ్యక్షిత వహిం
 చిరి. 7 గంటలసేపు సభ జరిగినది. టర్కీవిజయమునకు కేసులు
 పాపాగారి నభినందించుచు స్వాతంత్ర్యముకొరకు టర్కీజాతీయు
 నాచి లానరించుచున్న ప్రయత్నమునందు హిందూ-శిఖియులగు
 మహమ్మదీయులపక్షమున సేవభవను సానుభూతిని సహాయ
 మును వెల్లడించుచున్నారు. కేసులు పాపాగారికి ఒకవత్సరము
 అంగీకార ప్రభుత్వమునకు రెండు యుద్ధవిమానములను ఇచ్చు
 టకను, స్వయముగా అంగీకారము వెల్లి ఖిదరమానములను
 ననుసించుటకు ప్రతినిధులను పంపుటకును సభవారు తీర్మా
 నించిరి.

***

ఆలిఖురుజాతీయ

విశ్వవిద్యాలయము

ప్రీవీపాలు కవాజుగారు ప్రాధరాబాదు తేగుట

కవాజుగారిని పౌరులు గౌరవించుట

ఆలిఖురులో మాలానా మహమ్మదాల్లిగా కేంద్రపాత
 వహమ్మదీయజాతీయవిద్యాలయము ప్రీవీపాలు అబ్దులు నజీరు
 కవాజు గారు వైవాహికసంస్థానములోని ప్రాధరాబాదునకు
 వెళ్లిరి. ఆచట వాణిజ్యపరిశ్రామికకాఖరుత్రి అబ్దుల్లా యూసు
 ఖాళీగారి అధ్యక్షతక్రింద కవాజుగారికి విందుజరిగినది. "నే
 నిచటికి భవాగ్రహం రాలేను. మీకభిమానమును కలిగించుటకే
 వచ్చితిని.జాతీయ కళాకాలను బూర్చి కొందరికి గల భుక్షిప్రాయ
 ములను తొలగింపవచ్చితిని. కళాకాలలో కేవలము రాజకీయ
 ప్రచారమే బోధింపబడుననియు కళాకాలవారు విప్లవకారులని
 యు వారు సాయుధసైన్యమును కలిగింప గొనుచున్నారనియు
 కొందరు తలంచుచున్నారు. అది మిక్కిలి
 పొరబాటు. కళాకాలలో ప్రభువువారును ఉపాధ్యాయులును
 గూడ కళాకాలలో నున్నంతకాలము రాజకీయములం దగ్గర
 శ్రద్ధ యూనిగూడదను నిబంధననుసాద గలరు. జాతీయపద్ధతిని
 నిర్దేశములేమియు లేకుండ విద్యకేర్పరుటకే ఆకళాకాలవిప్లవ
 బడెనని కవాజుగారు నడిచిరి. అభ్యర్థుడుగూడ చాలప్రశం
 సించెను.

ఆయుర్వేదాశ్రమము:—పాపల పాకార్యదర్శి

వైద్యశాస్త్ర పండితి డి. గోపాలచార్యులవారి బేషధము లన్ని
 యుచింతాడెట్టె 75 స్వామినాయకు విభియంను మాంబళ
 ములో కొట్టి సుగర్మనయంనును విడియంపడును.

సుప్రసిద్ధులగు కేరీ బ్రోకరులును, మ్యూనిసిపల్ కాన్సిల
 రును నగుడెట్టు. టి. హాలార్ గారు దివాలాదీసిరను కారణమున
 కార్యరేవను సభ్యులుగానుండదరని స్వాత్.కా. కోర్టువారు
 తిర్పుచేసిరి.

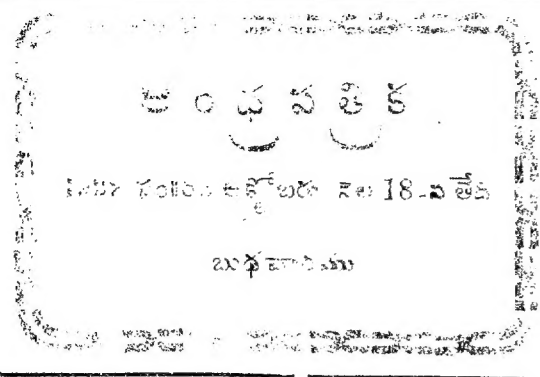

ప్రకటనము

దేశభక్తినము దీపావళిపండుగ ఆరంభమయ్యెను. ఆంధ్రపత్రిక ప్రకటింపబడలేదు.

సంపాదకులు.

మహాత్ముని నిర్బంధము

నేటిదినము ఆత్మత పవిత్రదినము. గాంధీ మహాత్ముని ఆత్మసమర్పణదినము. హిందూదేశమున స్వరాజ్యవిజయము మొలకలెత్తినదినము గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధమున నుంచుటచే, నిరాకరణోద్యమము చనిపోవునని అధికారులు భ్రమపడిరి. కాని అందుకు విరుద్ధఫలితము చేయించుచున్నది. క్రీ. శ్రీశేషులగు సర్ జే. డి. రీసుగారిని వరకే ఇట్టిస్థితి సంభవించునని కనిపెట్టిరి. ఆకారణముచేతనే, మహాత్ముడు స్వేచ్ఛగియుండునపుటి కన్నను, నిర్బంధమున నుండునప్పుడు ఎక్కువకు ఉపద్రవకరుడుగనునని వీరు సూచించియుండిరి. ఆసంగతి సత్యమేయని నేడు దెలిసినచున్నది. కద్దరు నిర్మాణముపై దేశ మెక్కుడు ఉత్సాహము జూపుచున్నది. మహాత్ముడుపదేశించిన అహింసాధర్మము, పంచానునందు అగ్నిపరీక్షకు లోనై, స్పటికము భాతి వెలుగుచున్నది. అకాలిలు జూపిన జతేంద్రియత్వము, అద్వితియము. ప్రపంచచారిత్రమునందొట్టినిదర్శనము అపూర్వము. మహాత్ముడు కారాగృహమునందున్నను, అతడు పదేశించిన సత్య, అహింసాధర్మములు పాంచాలభూమియందు సఫలమగుచున్నవి. అకాలిలు అరెస్టులకు భయపడలేదు. లాటికరల చెబ్బలు వారి నిశ్చయమును మరల్పలేదు. అహింసాధర్మమునుండి వారిని అణుమాత్రమయినను తొలగింపలేదు. హిందూదేశమునందే ఇట్టిస్థితి సాధ్యమగుననియు, ఇట్టినిదర్శనమును తామిదివర కెరుగమనియు శ్వేతోద్యోగములే అంగీకరించియుండిరి. ఆత్మశక్తిముందర, పశుబలము విఫలమయ్యెను. కర్రలచెబ్బలు, అకాలిల ఆత్మశక్తి ఎదుట నిష్ప్రయోజనమయ్యెను. వాని ప్రయోజన శూన్యతనుగ్రహించి, అధికారులు బలప్రయోగ సాధనమును మూలబెట్టి, మరల నరెస్టులను ప్రారంభించిరి. ఈ మారుబరిగిన అరెస్టులసంఖ్య రెండు వేలను మించినది. ఇంకను కళ్యాణవేడికకువలె అకాలి వీరులు గురువనముయొద్ద చేరుచున్నారు. అధికారులు నిర్బంధవిధానముతోనే నింకను ప్రాద్దుబుచ్చుచున్నారు. క్రొత్త జయిల్లను నిర్మించుచున్నారు. కాని, అకాలిల ఉత్సాహము ఏమాత్రము మొక్కబోలేదు. యాత్రోన్ముఖులై వెడలెడి అకాలియాత్రికులతో రయిల్లు నిండిపోవుచున్నవి. మార్గములు క్రిక్కిరిసియున్నవి. విజయ మెవరికి గలిగెనో జెప్ప నవసరములేదు. వెనుక పొట్టలమీద బ్రాకిన పంజాబీయులు నేడు, శాసనోల్లంఘనము విషయమై హిందూదేశమునకు మార్గదర్శకు లగుచున్నారు.

చారీచారాలో గలిగిన కళంకమును, అమృత సరము దొలగించుటయేగాక, పాంచాలసమస్యతో బాటు స్వరాజ్యసమస్యను పైతము పరిష్కారము

జేయుచున్నది. స్వధర్మమును, పాంచాలదేశీయులు అకుంతింపబడిన నిర్వహించుచున్నారు. అకాలిల పద్ధతులను అధికారు లంగీకరింపక బోనవచ్చును. కాని, అకాలిలు జూపెడి అపృథుసహనమును, అహింసాధర్మమునయినను చారు గుర్తింపరాదా? అరివగ్గపు సుగుణసంపదను జ్ఞాపించుట నిజధీరుని లక్షణము. కాని అధికారవర్గ మంతవరకును, అకాలిల ఆత్మవృత్త ప్రవర్తనముగూర్చి ఒక్క ప్రశంసా వాక్యమునయినను వెల్లుబిచ్చియుండి లేదు. అధికార వర్గ మవజయము గాంచెననుట కిదియే గొప్ప నిదర్శనము. అకాలిల భాధలను స్వయముగ తలపించిన సి. యఫ్. ఆక్రూసుగారు ఇంగ్లండునకు వైతికముగ అవజయము గలిగెనని వక్కాణించియుండిరి. గాంధీమహాత్ముని యుద్ధయము విజయ మందుభిని మ్రోగించుచున్నది. మాడ గన్నలుగల వారి కీ ప్రదర్శనము కడు రానుజేయుము. విరుటకు చెప్పులున్నవారి కీ నిస్వనము కడు మనోహరము. నిజ సందర్భములను గ్రహించజాలక, కేవల స్థూలదృష్టితో పరిస్థితులను విమర్శించుచు, పాశ్చాత్య ప్రమాణములతో జయావజయములను తీలకించుచు, ధార్మికవిజయ మాహాత్మ్యమును కనిపెట్టజాలనివారు, సంజేహములకు లోనగుట వింతగాదు. మరల ప్రాతపక్షతుల నంకితు మహములద్రప్పుట ఆశ్చర్యకరముగాదు. కాని, హిందూదేశము, అహింసాధర్మమునందే తత్వస్థితిని పొందగలదని, నేడు రుజువయినది. కల్లోలపుత్రమై, దారి తెన్నుగాక పరితపించెడి ఆధునిక ప్రపంచమునకు, మహాత్ముని సిద్ధాంతములే శరణ్యములని, కిరతలా మలకమయినది. పశుబలముపై లాయడు జాడ్జిగారు విశ్వాసమును కనుబడిచిన కనుబడిచెదరు గాక. క్రీస్తుసిద్ధాంతము లీకాలమునకు బనికీరావని మూల ద్రోసిపద్రోచెదరు గాక. కాని, లాయడు జాడ్జిగారి పద్ధతులు విఫలములయ్యెను. పశుబలముతో ప్రపంచమును విగింపవలెనని జేసిన ప్రయత్నములు నిరుపయోగమయినవి. ఇంతవరకును యూరపు నాయకుడని జ్ఞాపించబడిన లాయడు జాడ్జిగారిని, నాగరిక దేశములు నేడు తృణీకరించుచున్నవి.

లాయడు జాడ్జిగారి రెప్పరచిన నానారాష్ట్ర సంఘము, మొదలగు బొమ్మరిండ్లన్నియు నేలగూలి నవి. ప్రపంచశాంతి నివి నిలుపజాలవని, దృగ్గోచరమయినది. గాంధీమహాత్ముని సిద్ధాంతములే ఆధునిక ప్రపంచమునకు రక్షణసాగగలవు. పశుబలా రాధనము తొలగిపోయినగాని, పాశ్చాత్యప్రపంచము పునరుద్ధరింపబడదు. కృత్రిమపద్ధతులచే శాంతిని రక్షించుట దుర్లభము. ఒకవంక ద్వేషాగ్నిని రగల్కొల్పుచు, వేరొకవంక నీళ్లు జల్లుచుండిన మాత్రమున లాభముగలుగదు. అహింస, ప్రేమ యను సాధనవలననే, ప్రపంచమును కార్చి చుప్పవలె నావరించిన ద్వేషాగ్ని చల్లారగలదు. ఈ సత్యమును, పాశ్చాత్యప్రపంచము నేడుగాకున్న రేపయినను గ్రహింపకలేప్పును. పరిస్థితు లిందు కనుకూలముగ నున్నవి. సహాయ నిరాకరణోద్యమము, సింహాశద్విషమమునందు ప్రాకు చున్నదని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. బర్మాలో నీ యుద్ధయమునకు బలమేర్పడుచున్నది. ఫిలిప్పైను దీవుల ప్రజలు గాంధీమహాత్ముని అనుసరింప నిశ్చయించి రని ప్రకటింపబడినది. ఫిలిప్పైను దీవులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమిచ్చుట కిదివరకంగీకరించిన అమెరికా ప్రభుత్వము, నేడు వెనుకంజవైచుచున్నది. అమెరికాకు రాయబారము వెడలిన ఫిలిప్పైను ప్రముఖుల కోర్కెలకు, ప్రెసిడెంటు హార్డింగ్గారు సున్నబట్టిరి. ఫిలిప్పైను రాయబారులలో నొకరగు విన్ శెంటులాన్సు అనువారు, తామికముందు యాచన పద్ధతులనుమాని, సహాయ నిరాకరణోద్య

మము నవలంబించి కామ్యార్థసిద్ధిని బడసెదమని, దెలిపిరి. మహాత్మునియుద్ధయము మున్నందు ఆసియాఖండమునంతను ఆవరించెడి సూచనలు పొడగెట్టుచున్నవి. ఈజిప్టులోగూడ నిట్టి సంకల్పమునయించినది. మహాత్ముని సంకల్పము నెఱవేరికమానదు. యూరపుమంత్రాంగము మహాత్ముని ధర్మసంబోధనము ముందర నిలువజాలదు. తును షుల్లను అడచిపెట్టుటకు, యూరపు రాజ్యాంగ వైత్రలుజేసిన ప్రయత్నములన్నియు నెటువిఫలములయ్యెనో జూచిన మహాత్ముని విశ్వాసమున కెంతటి బలని త్రవమగు నాధారముగలదో సుస్యక్తమగును. కిలాఫాత్ సమస్య మహమ్మదీయాభిప్రాయానుసారముగ పరిష్కారముగాకండ్ల ఎంతటి యార్యాబుముల గావించినను, లాభముగలుగదు. పంజాబు, కిలాఫత్, క్వరాజ్యసమస్యలు మహాత్ముడూహించినరీతిని పరిష్కారముగాక మానవు. దేశనాయకుల నిర్బంధమువలన సప్తము గలుగుటకు మారుగ, మ్రోదవసమస్య ఎంత న్యాయబద్ధమయినదో, ప్రపంచమునకు నెల్లడియగుచున్నది. నేటి దినమున దేశమందంతటను సభలు జరుగును. మహాత్ముని స్తవములు మిన్నుముట్టును. హిందూదేశపు ముక్తికొరకు అర్పణజేసిన లాకోత్తర పురుషుని కీర్తించుట ధార్మియులు సలుపవలసిన ధర్మమింతటితో ముగియునా? గాంధీమహాత్ముని పల్లనిజశారవమును వెల్లడించుట కాలిని యుపదేశముల నాచరణతో బెట్టుట, వారి ధర్మముగాదా? గాంధీమహాత్ముని సతీతిలకము, అజ్ఞుని సభలో నేమని బలికెనో తీలకింపుడు సహాయనిరాకరణోద్యమము ఫలించుటకు, ప్రజలలో నొంపొరుల మధ్య సంపూర్ణ సహాకార మేర్పకవలెనియు, ఇందు మూలముననే పరాధీనత తొలగుననియు, ఆమె బోధించెను. కద్దరును నిర్మింపవలయుననియు, దానినే ధరింపవలయుననియు, మహాత్ముని సతిభారతీయుల సితరుణముల మరయొకమారు హెచ్చించుచున్నది. మహాత్ముడి సమయమున స్వరాజ్యాశ్రమములో జేయుచున్న పని ఏమి? అతిడు, మనలో కొందరినలె, ఆందోళనము జెందుటలేదు. ఈపద్ధతులా, ఆపద్ధతులా యని తారుమారగుట లేదు. మహాత్ముడొక్క సందేశమునే బోధించి చనెను. కద్దరు నిచ్చిన స్వరాజ్యము నిచ్చెదననెను. ఇందు విషయమై మహాత్ముని కిసుమంతయు సందేహము లేదు. స్వరాజ్యాశ్రమమున పైతము గాంధీమహాత్ముడు సంతతము రాటమును ద్రిప్పుచు, తదేక దీక్షతోనూలును వడుకుచున్నటుల, మహాత్ముని సతి దెలిపినది. ఆమె ఇటీవలనే, ఎట్టవాడా జయిలులోనికి వెడలి, మహాత్ముని సందర్శించెను. గాంధీమహాత్ముడు అకుంతి ప్రతానుస్తానపరుడై జయిలులో రాటమును ద్రిప్పుచుండి, వెలుపలనున్నవారు కద్దరు స్వరాజ్యము దెచ్చునా యని తల యూపుట తగియుండునా? మహాత్ముని గౌరవింపవలెననిన, కద్దరు నిర్మాణమున కందరును తోడ్పడవలెను. మహాత్ముడు కారాగృహమున వ్యక్తము జేసెడి మహత్తరమగు విజయ విశ్వాసములో అణుమాత్రమయినను ప్రతివారును గలిగి యుండుచో స్వరాజ్యము దేశమున కతి శీఘ్రకాలములో గలుగుట కభ్యంతర మేముండును.

కేవలము ఉత్సవములతోను ఊధేగిపులతోను సంత్రిప్తిజెందిన లాభముండదు. ఇప్పుడు గావలసినవి చేతలుగాని, మాటలుగావు. ప్రతానుస్తానమును, దీక్షాపూర్తియు గావలయునుగాని, చర్యలతోను వాగాడంబరములతోను బనిలేదు. మహాత్మునినిర్బంధపు మాహాత్మ్యమునుగూర్చి తలపోయునపుడు, సత్వరకార్యదీక్ష నవలంబించుటకు ప్రతివారును పూనుకొనవలయును. తదప్రజేయుట

ఆంధ్రజాతియ కళాశాల - బందరు

కీర్తి శేషులగు కోప్పల్లి హనుమంతరావు పంతులుగారిచే స్థాపించబడినది

భారతజాతీయ మహాసభాదర్శకుల సనుసరించి 14 సంవత్సరములనుండి నడిచేయుచున్న

జాతీయ విద్యాలయము

విద్యుత్తవలె దీపావళిభిక్షల నిచ్చి "స్వధర్మమును నిర్వహించుడు"

స్థానికవాత్రులు

ఆర్యసమాజము:— ఆర్యసమాజ కాంగ్రెసును టంకకాలవీధి 158 వ నెంబరు గృహమునందుకు సరి సమాజపు విశేషమును వ్రాయుచున్నాడు.

నాయుడుసంఘము:— నాయుడు సంఘపు సాంస్కృతిక సాధారణ సమావేశము ఆక్టోబరు నెల 21 వ తేదీ నాయుడుకాలము 4 1/2 గంటలకు ఆదియప్పవాయకుని వీధి చుందలి ప్రాంగణపు యూనియను సాతకాలమును జరుగును. గత సంవత్సరపు వేదికను ఆమోదించుదు రనియు నూతన అధికార సంఘము ఎన్నికలు జరుగుననియు కార్యకర్తలు ప్రకటించుచున్నాడు.

తరువోక్కేణి అన్నదాన సమాజము:— ఈ వారమునందు దుబాసు ఆశ్రమవారు నాయుడు సుందరమ్మగారు ఒక్కొక్కరు 50 మంది వీరలకు, టి. గోవిందస్వామి శెట్టి, కోట కృష్ణగృహశెట్టి, అన్నాస్వామిశెట్టి, బొమ్మస్వామి శెట్టి, శివరాముశెట్టి, ఎ. కె. అన్నాదొరమొదలి మొదలగు లావుగార్లు ఒక్కొక్కరు 25 మంది వీరలకు అన్నదానము 60, 14-వ తేదీన వెంటాడి యగుటచే టి. శివభద్ర నాయుడుగారు 500 మంది వీరలకు మంచిభోజనము శెట్టిగారి సమాజపు ఆ కార్యకర్తల ప్రకటించుచున్నాడు.

శ్రీనివాసాలిజయంతి:— యావచ్చాత్ర ఆయుర్యేష మహామండలివారి యాజమాన్యమున పరుగువాకము వెళ్లాలిదియందలి శ్రీనివాసస్వామివారి ఆ యామన 19 శ్రీక తేది ఉదయం 6 1/2 మొదలు 10 1/2 గంటలవరకు భగవంతునిజయంతి ఉత్సవము జరుపబడును. దైవభూజ ఉపకారపు జరుగును. పిమ్మట సభ జరుగును. డాక్టరు యం. గుప్తావ్యాఖ్యానముగారు ఆధ్యక్షత వహించుదురు. ఆయుర్యేషమండలి కొరకు చుండి కనూలు చేయబడును. ఈమండలికి వేరే మొకనిగ్యాపీత మున్నది. వీరు ఆయుర్యేషమంతు సంబంధించిన వరితలు జరుపుదు వైద్యవ్యాజ్యముకై అధికముగ ప్రేమ పుచ్చుకొనుచున్నాడు.

శ్రీసంగీతశాల

శ్రీమతి సరస్వతీబాయిగారు- వ్రాపడిమాన సంరక్షణకాలక్షేపము:— ఈనెల 19 వ తేదీ గురువారమునాడు సాయంకాలము ౫ం 4. 15 నాకు జార్జిటవును ఆర్మీ నియమ వీధి గోశ్వేహాలులో శ్రీమతి సి. శరత్వతి బాయిగారు వ్రాపడిమాన సంరక్షణమును గూర్చి కాలక్షేపము చేసెదరు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

ప రీ ట్ డా ప్ర లి త ము లు
యఫ్. యల్. పరీక్ష
రెండవ క్లాసు:— 30. 46. 168.
మూడవ క్లాసు:— 11 14 22 26 27 29 42 33 34 39 40 41 42 43 44 45 47 50 56 57 59 64 67 70 73 76 77 87 92 107 110 118 122 126 129 130 136 138 148 152 156 157 158 159 162 164 165 166 169 175.
బి. యల్. పరీక్ష
మొదటి క్లాసు:— 17 22.
రెండవ క్లాసు:— 10 11 14 32 34 78 94 127.
మూడవ క్లాసు:— 1 2 4 5 6 7 8 9 13 15 19 21 23 24 25 26 28 29 30 31 33 37 38 40 43 43 46 49 50 52 56 61 63 65 68 70 71 72 74 81 86 87 95 97 99 101 102 103 106 109 110 111 112 116 117 118 119 123 124 125 126 130.

సప్తదాయకము. ఈ సందర్భమున పండరాపురము నందు అఖిలభారత వైశ్వసభలో అధ్యక్షులుగు సి. వి. వైద్యగారు గామించిన హితమును కొనసాగించుటకు ఆర్యవైశ్వశ్రేణికాక, అన్నిసంఘముల వారును పాటుబడుచో, మహాత్ముని కృషి పూర్ణ సాఫల్యము గాంచును. కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ననుష్ఠించుచో, స్వరాజ్యము తప్పక సిద్ధించుననియు, దాస్యవృత్తి నాశించని ఆర్యవైశ్వలు మహాత్ముని యాదేశముల ననుసరించుట కెంతయు తగియుండు రనియు, జాతీయపాఠశాలలను స్థాపించి జాతీయ విద్యను వ్యాపింపజేయుటకేమి, కద్దరునిర్మాణమునకు బూనుటకేమి సంపదలతో తులదూగుదు, స్వతంత్రవృత్తుల నవలంబించెడి ఆర్యవైశ్వలు పాటుబడుట ధర్మమనియు, వైద్యగారు తెలిపిన విషయములెంతయు సమంజసములు. అన్నిసంఘముల వారును, అన్నిసమితులవారును, అన్నితరగతుల వారును, మహాత్ముని యుపదేశముల నాచరణలోనికిదెచ్చి తాముతరించి, దేశమును తరింపజేసి, మానవకోటిని సైతము కడతేర్చగల్గుదురు. ఇంతటి మహాత్తరమగు భాగ్యమబ్బింపకుటకు, భారతీయులు తమను తామభినందించుకొనవలయును. మహాత్ముని సంతత కృతజ్ఞులై యుండవలెను. భారతభూమిపై, విశాలవృక్షయులెల్లరును తమ ఆశలను నిలుపుకొనియున్నారు. మహాత్ముని యుద్యమము భారతవర్షము నెటుల నుద్ధరించునో యని కనుగొనుటకు కుతూహలులై వేచియున్నారు. ఈ సమయమున మహాత్ముని సత్సంకల్పమునకు లొచ్చువారెల్లరును ధన్యులు. గాంధీయగదర్ధము నెఱవేరి, లోకకళ్యాణము జేయు గాక!

శాంతిభంగము

శాంతికి భంగము కలుగునను వ్యాజ్యముతో, క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోర్టు నందలి 144 శెక్షనును ప్రయోగించి, వాక్స్వాతంత్ర్యము నరికట్టుట మేజిస్ట్రేటులకు మామూలుగుచున్నది. ఎంతమంది దేశభక్తులలో, యీ శెక్షనుకు బలియగుచున్నారు. కాని, మేజిస్ట్రేటుల యుత్తరువుల కెంత యాధారముగలదో కనుగొనుటకు, నెల్లూరు నిదర్శనము బనికి వచ్చును. నిరాకరణసభల జరుపుచో, హిందువులు, క్రైస్తవులు, మహమ్మదీయులయధ్య పోరాటము జరుగు నను తలంపుతో నెల్లూరు మేజిస్ట్రేటుగారు రెండుమాసములవరకు ఎట్టిసభ జరుగగూడదని ఉత్తరువిచ్చిరి. కాని, ఇందుకు భిన్నముగ సభ జరిగెను. అన్ని మతముల వారును సభలో పాల్గొనిరి. మితవాద నాయకులు గూడ లోడ్చుడిరి. శాంతికి మాత్ర మెట్టి భంగము వాటిల్లలేదు. ప్రజలలో వైకమత్వమిందు వలన బలపడినది. ఇటులనే పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారిని, పంజాబులో మాటలాడకుండ అధికారులు 144 శెక్షను క్రింద నిషేధించిరి. కాని, మాలవ్యాగారు, ఈయుత్తరువును పాటించక అయిదు ప్రదేశములలో నుపన్యసించిరి. కాని, శాంతిశెట్టి భంగము కలుగకపోయెను. 144 శెక్షను ప్రయోగమంత అసంబద్ధమో, గ్రహించుట కీ దర్శనములు చాలవా? లా, ఆర్డరు రక్షణము పేరుతో ప్రజాస్వాతంత్ర్యమెటుల తృణీకరింపబడుచున్నదో, గ్రహించుట సులభసాధ్యము.

ఆంగ్ల దేశము : ఎన్నికలు

లాయడు జార్జిగారి యుపన్యాసము, నెక్కడ జూచినను నిరసించువారే గనుపించుచున్నారు. ఆంగ్ల దేశమునందు ప్రధానపత్రికలన్నియు, లాయడు జార్జి గర్వనమును నిరాకరించినవి. ప్రెంచిదేశములో

రీడింగు ప్రభువుగారి స్థితి
రీడింగు ప్రభువుగారికిని, వైటుహాలు లఫికారులను సరిపడుటలేదని వదంతులు వ్యాపించి యున్నవి. క్రిమినలు విచారణలో వర్ణభేదమును గురించి విచారించుట కేర్పడినసంఘము జేసిన సిఫార్సులను, ఇండియా రాజ్యాంగమంత్రి యంగీకరింపలేదని తెలియుచున్నది. సీమిలసర్వీసు విషయమై సిమ్లాకును వైటుహాలునకును భేదము గలిగినటులను, బ్రిటిషు మంత్రి వర్గము ఉక్కుచట్టము విషయమై లాయడు జార్జిగారితో సంపూర్ణముగ నేకీభవించుచున్నటులను, తెలియుచున్నది. ఇట్టిస్వల్పభిప్రాయభేదములున్నను, రీడింగు ప్రభువుగారు రాజీనామా నిచ్చెదరుట కల్గె. వారు వైటుహాలు దృక్పథముతో సరిపెట్టుకొని పోగలరు. ప్రజాభిప్రాయమునకును, వారికిని మాత్రము సమన్వయమేమాత్రము గుడురుటలేదు. లా, ఆర్డరు పేరుతో ఎంతటినిర్బంధములయినను సాగుచున్నవి. రీడింగు ప్రభువుగారు లా, ఆర్డరు దేవతను ఉపాసించుచున్నారు. ప్రజాస్వాతంత్ర్య రక్షణమును వీరు ఉత్తమధర్మముగ పరిగణించుటలేదు. రీడింగు ప్రభువుగారిపై మితవాదులకు సైతము ఆశలుదీరినవి. ప్రెస్సుబిల్లును పునరుద్ధరించుటలో, వీరు గనుపించిన ప్రాస్పెక్టివి మితవాదులకు భ్రమను తొలగించెను. హిందూదేశపుముక్తి రాజప్రతినిధుల హస్తములలోలేదు. గవర్నరులును, గవర్నరు జనరలును, ఎట్టివారయినను, ప్రజలలో స్వాతంత్ర్యాభిలాష గాఢముగ బెరిగి, దానికొరకెట్టి త్యాగముసల్పుటకయినను వారు సంసిద్ధులుగూ, ప్రజాసంకల్పము సిద్ధింపకుండ నాటంకపరుచుట కేరిగిన సాధ్యపడదు.

విదేశ వార్తలు

సామిప్రచ్య నమస్య

ఆగతులకు సహాయము

అక్టోబరు 16:—అంగోరా శిరశాగతులకు సహాయము చేయుటకై ప్రెజిడెంట్‌ను సంగమవాన కలెనుండి ఏప్రిల్ నకు ఒక స్పెషల్ ట్రైనును పంపిరి. (వెండి, స్వీట్స్, లెండు, ఆస్ట్రీయా, జకోన్లాండ్, జాగోస్లావియా ప్రభుత్వమువారు తమ రాజ్యముల నుండియు నీ ట్రైనులోవచ్చునది యుక్త యువతను స్వీకరించును. 300 టన్నుల ఆహారపదార్థములు, ఔషధసామగ్రిలు, ఉడుపులును అందుకొందు తీసికొనిపోవుచున్నవని తెలియుచున్నది.

10,000 పానులు వసూలు

రుషియా ప్రభుత్వముల సహాయ మొసడిన నివాసములను సంగమవాన కలెనుండి స్వీకరించుటకును కలెనుండి వచ్చునది, వారుగోరొకరినను దానములకై విజ్ఞప్తులు చేయించుటకును పంపబడినది. ఇప్పటికిపుడే 10,000 పానులు వసూలయ్యెనని తెలియుచున్నది.

750,000 మందికి సహాయము

అంతర్జాతీయసంఘము వారికి కాపాట్టాటు నోపించునది 750,000ల వంద స్పెషల్ ట్రైనులు, ఏ.య. ప్రెజిడెంట్‌ను కలెనుండి వచ్చునది, వారుగోరొకరినను దానములకై విజ్ఞప్తులు చేయించుటకును పంపబడినది. ఇప్పటికిపుడే 10,000 పానులు వసూలయ్యెనని తెలియుచున్నది.

హాంకొంగును ప్రెంచివారి నభివృద్ధిచేయుట

ముచేసియు సభ్యులను చాల సహాయపడినందులకు జనరలు చార్లెస్‌గారికి హాంకొంగునుగారు అభినందనముల పంపినట్లు నీల జనరలుగారికి నో చార్లెస్‌గారు వ్రాసిరి. ఈ లేఖనే "మా జిన్" పత్రిక కొంతకాలమునకు ముందు తెలిసి యుండెను.

అల్పసంఖ్యకుల సంరక్షణము

అక్టోబరు 16:—అమెరికనులపాక్షికుల సంరక్షించుకొరకును, అమెరికనులకు సహాయముచేయుటకును, అల్పసంఖ్యకుల సంరక్షించుకొరకును అమెరికా ప్రెజిడెంట్ ప్రాచ్యసమావేశమున పాల్గొనునట్లు అంగోరా సభ్యులయొద్ద నుండి వచ్చు కాగితము వార్త నంది.

జర్మనీ యుద్ధమునము

ప్రెంచివారు అవధియిత్తురా?

లండను, అక్టోబరు 16:—జర్మనీ యుద్ధమునము ప్రెంచివారు తమవక్తము త్వరలో మార్చుకొననున్నారని తెలియుచున్నది. జర్మనీవారినుండి మతకపదార్థములును ధనమును ప్రెంచివారు తీసికొని అవధి యుద్ధమునందున ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. 1924 సంవత్సరమునకు లేక అంతకు ముందుకు యుద్ధము చేయు అవధిని జర్మనీవారికియుద్ధమునందున తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు చేసిరిచేయించి డెయిలీ మెయిలు పత్రికా నిలేమకునకు తెలిసివది. న సంవత్సరములలో పలకెత్తుచున్న వార్తా మిచ్చిన జర్మనీవారి పేర యుద్ధమున ప్రేముల కొన్నిటిని నిర్మించి, తగాదాల నెరుగన వలయునని అక్కడనున్నవారు, నిజములు తెలుచుచున్నారు.

13, 200 వేల మార్కులు

13, 200 వేల మార్కులను నెరిగి, సాయంత్రమున 18, 000 లకు నిలచెను. అమెరికా రెండవ జర్మనీవారి. ప్రాచీన సలహా ప్రెంచివారు రామోదించి కారణముననే ఈ పరిస్థితి యుద్ధమునకు వచ్చింది.

కొత్తవిషయములు

యూనియన్‌ను సమావేశము

అక్టోబరు 16:—నవంబరు 15 వ తారీఖున జరుగవలసిన సమావేశము యూనియన్‌ను సమావేశమున, కొంతమంది ప్రభుత్వమును విమోచనమునందున, ఎం.ఎం.లకు రక్షించి, ఇంజనీరులు సమావేశ తీర్మానములనుగ ఇంజనీరులు ప్రభుత్వమునకు సమర్పించి ముతకపదార్థముల నిర్మించునకు సహజము చేయుచు ప్రయత్నముల జరుగవలయుననియు తీర్మానముల కన్న ర్యేటివుల పక్షమున ఆమోదించబడును.

మంత్రిగారి సమావేశము

అక్టోబరు 17:—చేబట్టి నగారును లాయరుబార్ని గారును గతవారముచేసిన ప్రసంగముల విషయమున చర్చ లనేకములు జరుగుచున్నది. నేడునడుము ప్రధాన మంత్రిగారు చేబట్టి, యితర మంత్రిగారి సహాయమున ప్రసంగించిరి. నేటిసాయంత్రము కన్న ర్యేటివు వాయుకులందఱు, ప్రత్యేక సభచే విషయముల చర్చించును. ఈ వారము నాడుకులు ప్రభుత్వము అందఱును రాజ్యాంగపరిశీలనగూర్చి అనేక స్థలముల నున్నవి. కొంతమంది యితరముల నాయకులు తమ యభిప్రాయముల వెల్లడించుచున్నారు. అప్పుడే రాజీయ నిజపరిస్థితి వెల్లడించును.

కొత్తవిషయము లనివార్యము

అక్టోబరు 16:—లాయరు బార్నిగారు ప్రసంగము చేసిన ప్రకారములతో నన్ను దిద్దు, సభ్యులను మరగుపడచుచున్నదియు, అనేకులు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ప్రేక్షకులలో లాయరు బార్ని గారు చర్చించుచున్నది ప్రేక్షకులలో నాపాదించిరి "ప్రేక్షకులలో" మంత్రిగారిని సంగమించునది కొత్తవిషయములను. ఏవేల జరుగునో తెలియదని అందఱు భావించుచున్నారు. మాంచెట్టును నిర్మించునది ప్రాచీనములకై లాయరు బార్ని గారు చెప్పుచున్నదియు, రియో వాటి యనుకులముల జట్టి యితరు మెలంగునని అనేక పత్రిక లభి పాడుచున్నవి. అయిన నవంబరులోగా ఎన్నికలు జరుగునని ప్రకటనచేయుట కలదు. రాజీయ రంగమునందు ప్రచారములు మాత్ర మధికముగనే జరుగుచున్నవి.

ప్రెంచివారి పార్టీ ప్రచారము

అక్టోబరు 16:—ఈవారములో సమావేశమున గల జట్టియే పార్టీ ప్రచార మెంత తీవ్రమైనది యోయెరుంగ నగు. చర్చలు గారును, బర్నియేను ప్రభుత్వముగారు కొన్నిసభల యందు ప్రసంగించునది ప్రకటించునది. లిబరలు, కార్మికులకును సమావేశముల నేర్పించుచున్నారు. లాయరుబార్ని గారు 21 అక్టోబరు నాడు ఉత్తర ఇంగ్లాండునందు మరొక యుద్ధమున విత్తురు. ఈ కొలదిలో లాయరు బార్ని గారు రానున్నవి అవ సమయమున. ప్రధానమంత్రిగారు మాంచెట్టును నిర్మించునది లండను నగరమునందు చర్చలతో వివరించుచు. ఇది రాజీయరంగమున వీరు చేయించిన మరొక విత్తురయినది తెలుచునదియు. ఇది ప్రెంచు నగరమునకు పోవలయునని చర్చలుగారిలోను, బార్నియేను బర్నియేను ప్రభుత్వముతోడను చుచ్చుచుంది.

ఎన్నికల కెలుపొందుట?

కొంతమంది పార్టీ ప్రభుత్వము లాయరుబార్ని గారిలో తీర్చి విన్నవలసియున్నది నిర్ణయించునదిగా యిది కన్న ర్యేటివు వాయుకులకు చేబట్టి నగారుగూడుకు లండనునకు నేడు విచ్చేసిరి. ఈ సమావేశమున ఎన్నికలందు కొంతమంది లిబరలు అనే యితర తెగలవాలే పాల్గొనునో లేక కన్న ర్యేటివు, లిబరలు, కార్మికులని మూడుభాగములుగా పాల్గొనునో తెలుచును.

యూనియన్‌ను సమావేశము

కామన్వెల్త్‌ను చేబట్టి నగారు యూనియన్‌ను వాయుకులకు తెచ్చుకొనిన తీరుననే యిప్పుడు 19 వ తారీఖునాడు చార్లయను క్లబ్బునందు యూనియన్‌ను సమావేశమున. యూనియన్‌ను యందు భిన్నాభిప్రాయములు లేనది అనేకులు తెలుచుచుండిరి. కాని క్యాబినెటు వెలుపలనుండి అనేకులు క్యూరీకాభిప్రాయముల వెల్లడించుచున్నారు ఈ పరిస్థితుల చక్కదిద్దుకొనవలయునని క్యాబినెటుమంత్రు లాశపడుచున్నారు. 19 వ తారీఖు సమావేశమున చేబట్టి నగారు తాముమాంచెట్టును నిర్మించిన యభిప్రాయములనే విశదీకరించి యూనియన్‌ను తమవై ని క్యాబినెటును వెలుపలయునని కోరెదరట. అప్పుడు సమావేశమున వాచ్చెల్లరు విశ్వాసమును వెల్లడించు తీర్మానము నామోదించిన ఎన్నికలు జరుగక నవంబరు 14 వ తారీఖునాడు పార్టీ మెంటు జరుగనని తెలుపబడుచున్నది. సమావేశమున నేటితీర్మానము నామోదించబడునట్లు చేబట్టి నగారు రాజీనామా సమర్పించవలసినవా రగుదురు. యూనియన్‌ను కొత్తవిషయములకై అంగోరా సమావేశము చేయవలసియుండును. అప్పుడే లాయరుబార్నిగారు ప్రభుత్వప్రభుత్వ విమోచనమునకు సమర్పించవలసియుండును.

సామ్రాజ్య ప్రదర్శనము

ఒకమిలియనుపాండ్ల గ్యారంటీ

అక్టోబరు 17:—సామ్రాజ్యప్రదర్శనము గ్యారంటీ ఫండునందు ఒక్క మిలియను పాండ్ల వసూలైనవి. ఇంతలో నింత చేయవలసిగాను తెలుపబడుచున్నది. ఇంతకు ముందెన్నడు జరిగిన ప్రదర్శనములందు ఇంగ్లండ్‌నువారు వలసరాజ్యములు పాల్గొనియుండ లేదు. అట్లేలియా, న్యూపాండులేందు చేయవలసిగాను కాలుమిలియనుపాండ్ల ఇందునిత్తుము కచ్చితము వలించిరి.

భారతదేశము 167,000 పాండ్ల వెచ్చించును

భారత్ ప్రభుత్వమువారు 167,000 పాండ్ల యావ్రదన వార్తము భర్తవైచెదరు. ఇతర విన్నసంస్థానములు తమవేళ్ల వైసంత విరాళములు వాగ్దానముచేసినవి.

లాభవిభజనము

సామ్రాజ్యప్రదర్శనమున వచ్చులాభముల ప్రదర్శనకాల లందు ఏదేల మెంతయు మార్గమింపబడునో అంతపాలునకు ఆదేశము అర్హత కలిగియుండును. ఏదేలమునకు వచ్చిన లాభము లాదేశముననే యొక జనోయోగ కార్యమునకై వినియోగించబడును.

రుష్యా దేశము

ప్రెంచి వారి జ్యో బాంధవ్యము

అక్టోబరు 16:—రుష్యాదేశమునకు వాణిజ్యపరిశీలకు గుర్తింబునుటకు పోయియుండిరి యిటుగారు ప్రెంచిదేశమునకు రాగానే, వ్యాపారము లిందినకు మహాతురతతో వాంఛించుచుండిన రుష్యా ప్రెంచిదేశములకు వాణిజ్య బాంధవ్యము అనుమానముగ తుడుదలని ప్రెంచి వార్తాపత్రిక లభిప్రాయ పడుచున్నది. అయినది సంవత్సరములదాకా ప్రెంచివాటికి రుష్యా వారికి వాణిజ్యపు బాంధవ్యమును నిర్మించునది, అర్థికపరిస్థితులు అభివృద్ధిచేయునది యుండెననియు "యూరోపి స్ట్రీటు" అను వార్తాపత్రిక తెలుపుచున్నది.

బోలి విరుల విజయము

అక్టోబరు 16:—వ్లాదివాస్టాకు సేమలందు సోవియటులకును వారి విరులకును జరిగిన తాత్కాలిక సమరమును బోలి విరులే విజయముందిరి. వ్లాదివాస్టాకునందు బోలి విరులు ప్రవేశించుటకు జపానువారు ఆవుచున్నారు.

క్రాసినుగారి రాజీనామా

అక్టోబరు 16:—సోవియటు వాణిజ్యసంఘమునకు (కాసి) గారు రాజీనామా నిచ్చిరి తెలియుచున్నది. కారణములు తెలుపబడలేదు. 10 వ తారీఖున జరిగిన రుష్యా ఆసియా సంధి సరకుల పట్లనిర్మించుచునే వారు విరమించిరినది.

ప్రధాని యువన్యాసము.

కెన్నగారి విమర్శనము

మాంచెట్టు ప్రధానమంత్రి యగు కెన్నగారు లాయరు బార్ని గారి ఉపన్యాసమును విడిచియు ఇట్లు చెప్పిరి— మాంచెట్టునందే 30 వేలమంది ప్రజలు ఉద్యోగములు లేక బాధపడుచున్నారు.

లాయరుబార్ని గారి విదేశాంగవిధానమే ఇట్టి విషయపరిస్థితులకు కారణమై యున్నది. ఇండియా ఈజిప్టులలో అయిదు సంవత్సర విధానములనే ప్రతిపక్షము తీసికొనినది. విద్యోగుల సహస్య తీవ్రమగుచున్నది. బాగ్దాద్‌వారి సమైక్యమును ప్రభుత్వమువారి ప్రవర్తనమును మంత్రిగారు సమర్థించలేదు. కార్మికపక్షమువారు అధికారులకు వచ్చెదనని భయముగా నేడేమును అంగోరాపాలు చేసినవారు అధికారమునకు నొకకు యుద్ధవలయును ఎంతమాత్రము వ్యాయముకాదు. ఇంజనీరుగారు కార్మికపక్షమువారు విజయము గాంచెద రనియు వారు బోలి విరులయందు చెప్పిరి. కార్మికపక్షము ఇతరపక్షముల వలెనే స్వకమ రాజీయపక్షమే. పౌరుల స్వాతంత్ర్యమును అణగారెట్టుటచే డెయిలీ లాల్ హిస్సము వ్యాపించినది. కార్మికపక్షమువారిని రాజీయ పక్షములనుండి బహిష్కరించుటకు మంత్రులు ప్రయత్నించిరి, ఈ దేశమునందు కూడ అట్టి పరిస్థితులే ఏర్పడవచ్చును.

పత్రికాభిప్రాయములు

ప్రతికూలపత్రికలు

లండన్, ఆగ్స్ట 14:—ఇచ్చట నవవార్తలు ప్రచురించుచున్న పత్రికలన్నియు వార్తాగారి ప్రసంగముల ఖండించుచు, ఆరకు రాజకీయపరిస్థితుల ముఖాంశములను, ప్రజలను పునముల చరిత్రను సరిగ్గా తెలియజేయుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారిపై మోసబడిన నేరముల గాత్రము ఖండింపబోయిన, తనమతమును సరిగ్గా తెలియజేయుచున్న పత్రికలు వ్రాసెను.

ప్రముఖపత్రిక

బ్రిటిష్ సుప్రసములందు ప్రపంచమున అన్ని దేశముల కంటె సెక్యులరు ముస్లిముల లుక్కుచున్న తురుష్కుల మరచియుండినను, ఆంగ్లేయులు కేవలము మతయుద్ధము నులుపుచుండి యిట్లు లాయకులవర్గముగాను తలచి యుపన్యాస మిచ్చుట ట్లుగదని ప్రముఖపత్రిక తెలుపుచున్నది.

డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్

కాంతిని నాశనముచేయు తురుష్కులపై నిండాహుళమును, హాయింకేరు బహిష్కరణముగ ఖండించుటలనియందు ప్రసంగములును లాయకులవర్గముగాను చేసిన తమ ప్రభుత్వచర్యన, తిగాగాక తమచర్యనే సమర్థించుకొని రని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ అభిప్రాయపడుచున్నది.

డెయిలీ స్టాండ్

కొంతవరకు పార్టీవారి సందరి సమర్థించు ననుటకంటె లాయకుల వర్గముగా యుపన్యాసము ఆరనికే సమర్థించుచున్నదని నుచితముగా నున్నది.

డెయిలీ మెయిలు

బ్రిటిష్ వారి హింసలను నన్ను ఎదురించుచున్న ముస్లిములలో నింకముందు వివాదములు పెట్టుకొనక, ఇప్పుడు కలతల నాపుకొని సందేహిస్తామలయును. ముస్లిముల ప్రపంచములో మిత్రభావమున మెలగుటకు ముఠావారా మరలములలో తెచ్చుటయే మొదటి మెట్టు గావలయు అని మెయిలు తెలుపుచున్నది.

మార్టిన్ డెయిలీ గార్డియన్

అన్ని పార్టీల కేకీభించి ఒక నూతనపార్టీ నాయకుడుగా తాను అధికారమునుండి విముగ్ధులయ్యెనని లాయకులవర్గముగాను తెలుపుచున్నాడు కాబట్టి, ఉపన్యాసమును బట్టి అతడు నాడికలు లేని రిలీయస్ మును.

సెగ్ రన్ ప్రెంచ్ పత్రిక

“సత్య మింతకుముందెన్నడు నింతదూరము వలకును పంపబడదు. సలబబడియుండలేదు. మిత్రవంతులైన నింత చేయమైన అపరాధముల నెరవను మోపియుండలేదు” అని సెగర్ తెలుపుచున్నది.

కెరెయిన్ పార్టీసన్

క్రొంచి యింటిలు తనవైఖ్యలను అంగీకరించి వింత మింగలేనివని నే కాంతి స్థాపించబడినది. లాయకులవర్గమువైపున టెల్ల గొప్పయిబడదు అని వెరెట్ పార్టీసన్ వ్రాసెను.

మార్టిన్ పత్రిక

క్రొంచివారి సహాయమున సందేహిస్తామదని హాకిగుటను చేసిన వెంటమూల్యము అంతయు సత్యమై లాయకుల వర్గముగా ప్రసంగము చెలకేరుచున్నది అని మార్టిన్ పత్రిక వ్రాసెను.

లి. జర్నలు

“ఇప్పుడు చాతకు మ్యూచ్యుయలను వెదలుకొన్న భావములలో సందేహ సలంకరించిన అచ్చట కలకలభీతి ప్రాముఖ్యములను వివాదములకు వాతకే బాధ్యుడు గావలసియున్నదని లి. జర్నలు తెలుపుచున్నది.

బ్రాన్ టెయ్ పత్రికాభిప్రాయములు

సర్వోత్తమ పత్రిక

ఈ యుపన్యాసము బడిన వాటికి బ్రిటిష్ వారు భలా పడు విషయమై తురుష్కుల కంటె ప్రతికూలత కనిపించు న్నానో తెలియగలదు.

అమృత బహు పత్రిక

ప్రధాని స్థితి విడచి వైచెను. ఇంక తన ఆటలు సాగి రావని కనుగొని నట్లున్నది.

ఇండియన్ డెయిలీ పత్రిక

ఈ యుపన్యాసమున నిస్సానుతమున కొనగదిన సవా అనకు ఢిల్లీ సభలో సెంట్రల్ ఖిలాఫత్ సంఘమువారు తప్పు ప్రత్యుత్తర మొసగెదరు గాక.

డెక్కా హెర్బర్ట్ పత్రిక

ప్రధానాధ్యక్షులను సందేహిస్తామదని. తురుష్కులవారి చేతుల నరికట్టి వైచిరి. కాని అతనికి తనదే యని ముందుచున్నాడు. ముస్లిమ్ హెర్బర్ట్

మూంబైలో ప్రధాని యొసగిన యుపన్యాసము నాటకములా పార్టు బడిన ట్లుగదని. రంగప్రదర్శనము స్వేచ్ఛా ప్రకటనము, అనేకపురత ప్రసంగములు నాటకము హంగులకు తగిల్లుగ నున్నవి. ఈ యుపన్యాసమువలన బ్రిటన్ నడ నేకులకు స్వేచ్ఛాభావము కడుగుటకు మారుగ వివాదభావమేర్పడుచున్నది. విప్రధానియే చేయ సాహసించి యసత్యకర, అపాయక కృత్యములకు సమాధాన మొసగుటకు ప్రయత్నించు గావించబడినది. లాయకులవర్గము భవిష్యత్తు ఇంతటితో ముగిసిన వెంటాండు ననుమాత్రము మోక్షము చేపారగలదు. దీనివలన గతిన సత్య లిత మిదియొక్కటియే

సజ వర్తమాన్ పత్రిక

లాయడే వర్తమాన్ బ్రిటిష్ ప్రజలను వెచ్చివాడెను అలె నాడించి వాడు. ఈ య సయి సగి న సమాధానము తొట్టి మెట్టిగా నుండుటచే నెల్లరును దాని నిరసించుచున్నాడు. బుద్ధిభూతముగా సత్యపర్యాయము కేవల బ్రిటిష్ ప్రజలను తప్పుచూపుట నడిపించి, యనేక పారభాష్య గావించెను. బ్రిటులను కలకలభయమున కూడ నీరసవిధానము కొనసాగెను. ఇతడు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమున కారము వెచ్చి ప్రజలలో పరస్పరవిరోధముల పెంచి బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమును బలహీనముగ నొనరించెను. ఖిలాఫత్ విషయమున వాదనముల నెల్ల భంగముగావించి గ్రీకులకు దొంగతనముగా సాను మొనర్చిరి. బ్రిటిష్ వారు మహమ్మదీయులగా నుండి యితర రాష్ట్రములభరితును నిర్ణయించుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని యిప్పుడు లాయకులవర్గము అసత్యము, మోసములవలన క్లితగుతుల పూర్తిగా మారిపోయినది.

బొంబాయి సమాచార

వెంకటేశము, సింగమాతిన కనము, తెలివి లేమి, కొంచిత్య భూమ్యుత, పరనింద, అత్యపంకుష్టి, విపరీత సిద్ధాంతములును గల యిట్టి యుపన్యాస మొసంగిన ప్రధానికి ప్రస్తుతము ఇంగ్లాండులో దక్క చేడకమునకు గౌరవముండబోదు. అగ్ని సిద్ధాంతము లన్నియు సత్యములును విపరీతములును నైయున్నవి. తురుష్కుల సెన్సుకును సమ్మతమైనదియు, తురుష్కులకు నొక్క క్రొత్త భూమి కనిపించు నపాయము కలగకుండునీతి వచ్చునకు క్రొత్తపులు కేటల నొకటి నిడదగదనియు (వాసిన విషయములు ఖిలాఫత్ సమయము. తురుష్కులయవల నిట్టి విరోధము పూనుటయు, భారతదేశపు మహమ్మదీయుల సహభావమును ప్రహేళికండుటయు సామ్రాజ్యమునకు తీరని యపకృతి గావించుచున్నది.

వెంగులీ పత్రిక

సామ్రాజ్యంధి ట్లుగములనుండి తగినంత సాయము రాక బోవుటచేతనే యుద్ధభాగిని. ఇటనే, క్రొంచి చేరముల ప్రజలు తగినట్లుగా ప్రధానిని సవాల్లు పెట్టిరి. ప్రధానికి నిజముగ క్షేమ రాజ్యము. వెంగులీ సందేహితు సమర్థించ. బ్రయత్నింప లేదు.

వీరన పత్రిక

ఈ యుపన్యాస మేమియు బాగుగ లేదు. విధాన మన కతవక సమర్థించ నడిపి.

క్రిస్టియన్ పత్రిక

అన్ని కలకలము గావించిన యుపన్యాసమే గాని చేయుగాదు. ఇట్టి సామ్రాజ్యము సరికొన్నది నింక లేదు. లాయకుల వర్గము ప్రధాని మొనప్పటి నుండియు సామ్రాజ్యమున విధాన మంతయు చెడిపోయి మోసముగా పరిణమించినది.

క్రిస్టియన్ పత్రిక

ప్రభుత్వవిధానమును లాయడే వర్తమాన్ వారు బాగుగా సమర్థించిరి. ఇట్టి విషయము గూర్చి అన్నియుగాను చేసిన యాక్షేపణమును ముఠావారి సభ సమర్థకు మగుటచే పురికడంప నకరము లేదు.

ఇంగ్లీషు మన్ పత్రిక

వాద్యకలయత చేతికి మాటలాడెనను. పార్టీలకు సంబంధించిన రాజకీయతంత్రముల యెడ బ్రిటిష్ ప్రజలకు గల నిరాదరణము వెల్లడియగుచున్నది.

సివిల్ మినిటర్ గజెట్

అపాయముగా తన్ను తిట్టినందులకై కినిలాయడే వర్తమాన్ కొంత ప్రాముఖ్యమున సామ్రాజ్యము గావించుట తోమును. ఇంక ఇంగ్లాండులో బలమునాయునుల తురుష్కుల పక్ష

ము వహించుటలో గల రసాభాసకత్వమును స్పష్టముగా గావించినను ఆ సకలతల ముష్టికే ప్రజల యుపన్యాసమును లాయకుల వర్గముగాను గుట్టియెసారు. మంచివిషయమును తప్పుగా వాడింది యెడ గొట్టినారు.

పయోనిరు పత్రిక

ప్రభుత్వమునై నిండాహుళములు చేసినవారు సందేహి చేపూబాలయెరి. ప్రధానియొక్క విధానమువలన ముఠావారి సందేహము, తురుష్కుల చానక్ ప్రాంతమునుండి తెవలిపోవుటయు చేపూరినవి. లాయకులవర్గముగాను తనవిధానము బాగుగా సమర్థించిరి. అగ్ని ప్రతికూల నింద ప్రస్తుత చేయ నింకను బ్రయత్నించుచో ప్రజలమిత్రము యుద్ధమాసిన లాయకుల వర్గముగాను పరిత్యజింపబడునట్లు సత్యము.

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధాధ్యక్షులు బాలితా.

	రు.అ.
1. శ్రీకృష్ణసాయనము మాత్రమే ఆశీర్వాదము	1-4
2. వ్యవహారికము ధాతుపుష్టి	1-2
3. భగవద్గీత బృహదములకు సీసా 1-3	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని వర్ణములకు	0-10
5. మూలకంకు టైలము డబ్బి 1-3	0-12
6. తామర టైలము; తామర, తీటుకు	0-6
7. కలరా మృత్యు. వాంతిభేదములకు	0-6
8. తేలుచుండు, తేలుకాటుకు సీసా 1-3	0-2
9. దంకిమలసారి, మందపాటుకు	0-6
10. కన్నములసారి, చెవిపోటుకు	0-6
11. కన్నకెట్లము, కన్నుచేటుకు డబ్బి 1-3	0-4
12. కుక్కలకు టైలము, తీరికకు	0-6
13. కేలకు మంచు సీసా 1-3	0-4
14. కుప్పక టైలము, డబ్బి 1-3	0-4
15. దంతవ్యాధులు, మందలతోముటకు	0-2
16. ముఖభాగి మాత్రము	1-0
17. ముఖభాగి టైలము, పుష్కలకు	1-0
18. రోమనూరి వెల్లడుకలు టైలముకు	0-6
19. మోహిన్ టైలము వెల్లడుకలు వెరుగుటకు	0-12
20. ముండుకు నానె సీసా 1-3	0-6
21. గ్రహానికి మాత్రము డబ్బి 1-3	0-6
22. జులూది మాత్రము, నలుబద్ధము	0-6
బంగారు చేనులపుస్తకము 25 చేకులు 1-3 రు. 3-0-0 అ	
నంది లేకుల పుస్తకము 1-3	రు. 1-0-0 అ
23. కప్పున మెంబురూనె	1-4
24. చెందిన టైలమునె చెప్పు 1-3	2-8
25. కుసుమారి మాత్రము, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
26. కుకు ద్రావకము సీసా 1-3	1-0
27. కళివారి కేటాంబు దగ్ధలకు	1-0
28. కపసారి మాత్రము, దగ్ధ, కుప్పములకు... డబ్బి 1-3	0-6
29. నుందరి టైలము, ముఖభాగికి	0-6
30. రోమనూరి మాత్రము, రిలినోపులకు	0-12
31. నైతాంజనము. కంటివ్యాధులకు	0-4
32. జంతువాతసారి, ఎమిడికలకు	1-0
33. శుభ్రముకు మంచు	2-0
34. వాయువుపోటుకు మంచు	1-0
35. విరోధములకు మాత్రము	డబ్బి 1-3 0-3
36. కన్నులమాత్రము నెద్దని మంచిది	50-6 0-10
37. తొందలూరమాత్రము, నెద్దని మువాసననుండును 50-6 0-6	
38. వాయుకుప్పకము	సీసా 1-3 0-6
39. కేసాళిచేపు కన్నుల మంచిది	రు. 1-3 40-0
40. కంకపపుష్ప	3-9
41. పచ్చకెట్లము 1-3 కకం	3-8
42. పచ్చకెట్లము 2-3 కకం	1-0
43. రోమనూరి మంచిది	10-0
44. నాన్న లేక అడి పచ్చికాచా	3-8
45. మోమ్యము మంచిది	5-0
46. కెలాజిన్, మంచినీరము	2-8

తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు బొంబాయి.

1. The first part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

వృత్తాంతలేఖలు

తపాలు ఇబ్బంది

(మొలుపాక)

(విశాఖపట్టణము జిల్లా)

తపాలు రాకపోకలలో ఈ ప్రాంతాన్ని చూడగానే మొలపాక, మాచికోండ, బణపర్తి ప్రభలకు దీపావళిమంటువారు వరియ్య వీరబాబులు చేతులెత్తిన మిక్కిలి ఇబ్బందికరముగా నున్నది. 10 మైళ్లదూరములోనుండు అనకాపల్లినుండి ఉత్తరము మూడవనాడు కొని చేరవచ్చును. ఈ మొలపాక అక్కనుకు నియమించబడిన 'రన్నరు' ఈ గ్రామములో నివసింపక పోవుటచే మాచికోండ, బణపర్తి గ్రామముల ఉత్తరములు బణపర్తిలోని తపాలుపెట్టె తెరచి తెచ్చువారు లేనందున, అరెండు గ్రామములవారు ఉత్తరములు టపాలో వేయటమన, తమకు వచ్చు బాబుల నడుమకుంటున్న దిబ్బాచ దరుగవలసివచ్చుచున్నది. అప్పుడు పట్టి ఇక్కడనుండి వెళ్లు టపాకట్టలు మొలుపాకకు ఎలమందిలి చేరకపోవుటచే వెళ్లు ఉత్తరములు కూడ అలస్యమగుచున్నది.

అధికమగు రెండురెట్ల తపాలు ఛార్జీ ఇచ్చుకొనుచు ఇన్నియిబ్బందులు వడుచున్న సంగతి దీపావళిమంటువారు తెలిసికొని వారికి అధికధర్యమునకకక అంతే ప్రజలకు చేయగల సదుపాయమును చూచుట ధర్మము. ఈయిబ్బంది తొలగించుటకు యలమంచిలినుండి వచ్చుటా ఉదయము పంపుటకు బదులు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు పంపుచు, రన్నరు ఇక్కడే నివసించి గణపర్తిపాపెట్టె ప్రతిఉదయము తెరచి ఉత్తరములు తెచ్చుచు మొలుపాకకు మించకుండు నిక్కడనుండి ఉదయమే టపాయలమంచిలి తీసికొని వెళ్లుచుండుట వీరబాబు మెట్టనే బరుగవలసియున్నదని విన్నవించుకొను చున్నాను. యలమంచిలినుండి టపా ఉదయమునకు 2 ముగ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు పంపవలసిగదిగా 'దిమిల' గ్రామమువారు కూడ కోరుచున్నను ఏల ఈ వ్యవహారము జరుగజేయజేయ తెలియదు నిమొలపాకనుండి 18 వతేదీని మధ్యాహ్నముకాస్త్రీ అందునన్నవారు వాసిరి.

ఏలూరు

(ఒక విలేఖరి)

పురపాలక సంఘము

యెలూరి మాణిక్యముగారు ఖద్దరువర్కములు స్థాపించుటకు వెర్రిపాకలు వేయగా చేరుకున్నవారు అన్యాయముగా పాకలు పీకించిన ఇదివరకు ప్రతికలలో వ్రాసివారు. మునిసిపాలిటీవారు మాణిక్యముగారు వైసీ తెచ్చిన కేసులో తాను తిప్పజేసి తినియు, మునిసిపాలిటీవారియుత్తరపు తేదీ పాకలు వేసితినియు తీమాకణ వ్రాసిందిచ్చి మునిసిపాలిటీవారికి వ్యాయమగు ఖచ్చులు రు 21-10 గూడ ఇచ్చియుండెను అందువలన కేసు ఎత్తివేయబడినది. నిజము నిజమేదైన తెలియును.

మునిసిపాలు హైస్కూలు

ఈవిద్యాలయము అవిచ్ఛిన్నముగా జరుగుచున్నది. ఇప్పటికి 600 మంది విద్యార్థులకు వైక గలను. ఇదివరకు ఈవిద్యాలయము మిషను పరిపాలనలో నుండగా 200 మంది విద్యార్థులకు చీకటిపాములు చేయుచుండెడివారు. దొంగతనము వారినుండి తగిన సమాధానము రానందున ఇంతవరకు వీరవిద్యార్థులకు సహాయము అభ్యసనకాలేదు. ఇప్పుడు దొంగతనమువారు తగిన సహాయము చేతురును, చదురునువారు కాలవచేతులు పాటింపక వీరవిద్యార్థులకు ఉదారస్వభావులై తగిన పట్టి తీర సహాయము చేరు రనియు విశ్వాసము సంతోషముగా నున్నది ఇదివరకు వేసిన విరాళములు కొనుగడకలగవచ్చును. మాపౌరవాఙ్మయని దూరదృష్టికలనకు సమర్థతలనకు నున్నవివిద్యాలయము స్వరూపమునై ఉధారపడవలను.

శ్రీల ఖద్దరు పరిశ్రమాలయము

గురువారము, విద్యారణియూ, దేశసేవయందు ముందంజవేయుచు నిరంతరము పాటుబడుచున్న శ్రీమతి మాగంటి అన్నపూర్ణాదేవిగారిని వీరజనని కలగలగల పిచ్చుమగారిని ఎరుగని వారుండరు. అన్నపూర్ణమ్మ దేవిగారిజనని శ్రీమతి మాగంటి మునకు మూలమేగాక పురుషలొకమునకను, స్వార్థత్యాగము

మనందును ముగిసిన సంపదయందును, అనాథుల కాపాడుట యందును, దేశసేవయందును, ఆదర్శనియందును, వీరు ఉభయములను కలసి కాంగ్రెసు భవనమునందలి ఒక గృహములో ఖద్దరు పరిశ్రమాలయము స్థాపించి శ్రీలకు శుద్ధఖద్దరు సరఫరయిన ధర్మకు అంకితముచేసినారు. ఏమిట, రాజుమా, కూడి, ఇచ్చుచున్నారు. ప్రతికలు తెప్పించి శ్రీలకు దేశవార్తలు బోధించుచున్నారు. ఉదయము 8 గంటలనుండి రాత్రి 7 గంటలవరకు వీరు ఖద్దరునమ్మ దేశసేవ చేయుచున్నారు. ఖద్దరు అలయములో ఒక వందలను వారుగా ఏర్పడి అంటువోషమును దూరముగా దృమి. ఇట్టిహితవలననే దేశము వృద్ధిగాంచగలదు శీవాశిష్యుడుసామాను.

అకస్మాత్తుగా టపాకాజులందు ప్రేలించువలన ఈ రెట్టెలున్న తగరపురములమందుకొట్టు చునామకులై 7 గురు మనుష్యులు చనిపోయిరి. మరి 6 లే 7 గురుకు గాయములు తగిలినవి.

గుంటూరు

శ్రీ సనాతనధర్మమండలి 14-10-22

శ్రీ సనాతన ధర్మమండలి 17 వ వార్షిక ప్రారంభోత్సవమున జరిగిన యువన్యాసములు.

(1) రాజుపాల కేవలసామిదేవమ్మగారు సంస్కృతాభ్యాసము లేక మనదేశమందు ధర్మములు నానావిధములుగా మారులు గలవలెనున్నవనియు అట్టికొంతకు దీర్చుటకొరకు శ్రీలు ముఖ్యులనియు శ్రీలు సంస్కృతాభ్యాసముచేసి సనాతన కావ్యపత్రన జేసినగాని అనాచారములు దోలగదనియు నుపన్యసించిరి.

(2) ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు సామిదేవమ్మగారి ఆభిప్రాయమునే ప్రతిపాదించిరి.

(3) ఇప్పగుంట వెంకటాంబగారు సామి దేవమ్మగారి యభిప్రాయమును బలపరిచిరి.

(4) ఏకా వెంకటరత్నమ్మగారు గుంటు అచ్చయ్యగారు చివరకి సత్వరతగాయు సామిదేవమ్మగారి యభిప్రాయమునే అంగీకరించిరి.

(5) వేపా మూర్తమ్మగారు దేశభాషయగు హిందీని శ్రీలు నేర్చుకున్న అనాచారపికాచి స్థాయినిండుననియు సుస్పృశముకన్న ప్రవృత్తు దేశభాష అవశ్యకమనియు దేశీయులందరు నోకభాషతో నోక వేషముతో నుండినగాని దేశమందైకమత్యము గురురదనియు నుపన్యసించిరి.

(6) ఏలూరి కేవలమ్మగారు పురాణశ్రవణము శ్రీల కత్యావశ్యకమని నడిపిరి.

మరుదినమున సభ కవ్యతీతవహించిన శ్రీమాకో నంది యాల రంగనాధాచారిగారి సతీతిలకమగు శ్రీమతి కేవలమ్మగారు భక్తిప్రపత్తి విషయకమగు గంభీరపద్యమును జరిగిన వెంటనే మండలకార్యదర్శినితో సహా ఫోటోగ్రాఫ్ తీయబడినది. తర్వాత శ్రీ సనాతన ధర్మచారిత్రిమును హరికథా శ్రవణము జనులకు మహానందముగా వినుపించుటకు, రాత్రి 8 గంటలవరకు జయప్రదముగ సభజరిగి మంగళములతో ఫలగంధ పుష్ప తాంబూలములతో సభ ముగింపబడినది.

*** ** *

13-10-22 తేదీన గుంటూరు శ్రీ సనాతన ధర్మమండలి వార్షికోత్సవ సమయమున సందియాల కేవలమ్మగారి రిటుల ముగియవచ్చింది.

సోదరి మొలూరా!

నేటి దినము ఈ సనాతనధర్మ మండలి యొక్క వరుస వార్షిక ప్రారంభోత్సవమునకు నన్నగ్రామసాధవత్వము నంగీకరింపునకి ఈ మండలి అధ్యక్షురాలగు ఏకా వెంకటరత్నమ్మగారును ఇప్పగుంట వెంకటాంబగారునున్న సన్న కోరింపుకు వారియెడల స్నేహాభివ్రామన మూలన వలసి వచ్చినది. ఈ శ్రీ సనాతనధర్మమండలికి అధ్యక్షత వహించగలంత విద్యాభ్యాసము లో కానుభవముల యువతీరత్నమ్మ తెదకోగలరు. నాకట్టి విజ్ఞానము గాని లోకానుభవముగాని లేకున్నను శ్రీ! మందః కవియకే ప్రార్థి. గమిస్త్యా మ్యవహర్యతామ్ | ప్రాంశులభ్యై ఫలప్రాప్తి దుష్కార్యహరిక వామనః || యనునట్లు ఈ మహాభారతమును మోయి సుషక్తివర్ణిగాని చేరుకారు. ఈ భారతమును నా యందుచిన మిత నాచే నుమరబడిన వాక్యములలోగల తప్పులతో విషయల నాదరింతు రని నమ్ముచున్నాను.

ఈ సనాతన ధర్మమండలి ప్రభుత్వమును స్థాపించినవారు దీర్ఘ దృష్టితో నాలోచించి ఈ నామకరణము జేసినట్లు దోచుచున్నది నామసార్థకమును గ్రహించినచే మన దేశగౌరవము ప్రకటించుచున్నది. సనాతన ధర్మమున నెదియో ఇందుక విచారించు. సనాతనమనగల పూర్వార్థమర్థముల ధర్మమని యర్థము. ఆపూర్వార్థమర్థము మన వంశీయులను మహాదేవతలు, ఉత్తరకాల దురాచారము నణచుటకును సదాచారము స్థాపించుటకును తగువగు గ్రంథముల రచించి ధర్మ సంస్థాపనము జేసియుండిరి. అట్టి వైద్యమార్గ మనుగరించుటకు. అన్యదేశీయాచారములు మన మన నున్న నల్లకల్లోలములు గావించుచున్నవి. అట్టి కలంకరాహిత్యమును జేయ యత్నించిన మనకు, సత్యము, అహింస, భూతదయ, పాతివ్రత్యము, భగవద్భక్తి, ఇంద్రియ నిగ్రహము కొనము, మున్నగునవి యలకడియుండవలయునని మనభాషాగ్రంథములు లేస్తోళ్ల చాటుచున్నవి. చూడుడు. భారతమందు లేని ధర్మములు యేదేశమందును యేమిదేశమందును గూడలేవు. సర్వధర రత్న సాగరమని మనదేశము కర్ణింపబడుచున్నది. హరిశ్చంద్రుని కన్ను సత్యవ్రతుడు ప్రహ్లాదుని కన్న భక్తుడు బుద్ధుని కన్న సహింసావ్రతుడు సావిత్రి ద్రౌపది సీతలకన్న పతివ్రతలు అంబరీషుని కన్న నియమశిలుకు కల్లని కన్న ధార్మికులు, ధర్మరాజుకన్న త్యాగులు అర్జునకన్న యోధులు భీముని కన్న పరాక్రములు. చూడాల కన్నయోగులు శుకుని కన్న జ్ఞానులు రాముని కన్న విరాటలు కృష్ణుని కన్న గురువులు మార్కండేయుని కన్న పూజకులు మరెవరేశమందైన గలరా? సర్వముగనిని మనభారతవర్ష మేగాని చేరుకాదు. అట్టి పదితీరదేశమత పుత్రికలమగు మన సాంప్రదాయకమగు సనాతనధర్మము నవస్థించి దేశవాతీగౌరవము నిలిపి వేయించుట న్యాయమే దీక్షయని వెద్దలు, వెళ్ళుదురు. అట్టి న్యాయవీక్ష మనము పొంద కంటిముగిల్లి భువనాలయం దట్టి ధర్మ మభివృద్ధిపరచుట కర్తవ్యము. ఈ సనాతనధర్మమండలి భవన నిర్మాణమున కేమి శ్రీనివాసాభివృద్ధి కేమి ఈ మండలి యధ్యక్షురాలగు ఏకా వెంకట రత్నమ్మగారును కార్యదర్శి యగు వేంకటాంబగారును పడిన కృషిప్రయత్నముల వివేకవతులకు మందరముండియు ఇంతవరకు వచ్చింద యత్నించ వండుట కోర నీయుము. మనదేశము దేమానవులైన నొక వహత్యాగ్రమున చేయబూనిన దానికి తోడ్పడి యభివృద్ధిచేయమని సమాన గౌరవ మొందవలయుననియో హెచ్చుపేరు సంపాదించవలయుననియు మరొండు ప్రయత్నమును జేసి తుదకు దానిని గాని యధిక తానుబూనిన పని పూర్తిగాక అంతరించును గనుకనే మన దేశములోని భేదప్రతిపాదకమును జూచి పరులు వాసింప తావగుచున్నది. వివేకవతులకు దేశోన్నతియే ముఖ్యకర్తవ్యముగాని తనపేరు ప్రతిష్ఠించుకొనుట అయికమత్యముకాదు. పూర్తియైన వివేకవతులందరు ఈ మండలివారికి తోడ్పడి వారునిన భవననిర్మిత విషయమందును పురాణపతన, విద్యా వ్యాపకవ్యయ ముందును కరికృత్యములందును జాతనిపుణత జూపుచు దేశభావ్యదయముగలగ జేయవలయునని ప్రార్థించుచు విరమించుచున్నానాను.

శ్రీ గాంధీ జాతీయ విద్యాలయము విజయవాడ

దీపావళి భిక్ష

పశ్చిమ కృష్ణ జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శియగు తాడేపల్లి కేసుగోపాలరావుగారి కిట్లు తంతివార్త నడిపిరి. "జాతీయోద్యమము. మన దేశమున ప్రారంభమైనది మొదలు దీపావళి దినమున ధర్మ కార్యములకై భిక్షనడుగుట సంప్రదాయమైనది. తెలవాడలోనున్న ఒక పాపన లక్ష్మిణిలో గాంధీ జాతీయ విద్యాలయము భవనగ్రహ పాత్రము. ఈవిద్యాలయ మెట్లో యొక సంవత్సరమునుండి కాలము గడపుచు వచ్చినది. ఇంత వరకును చాలమంది దాన శిలురు దానిని పోషించిరి. విద్యాలయమునకు శ్రీయుత్యకురుగంటి సీతారామయ్య యం. ఏ. గారు ప్రధానోపాధ్యాయులు. ఇతరోపాధ్యాయులు అందరును స్వాంత్యత్యాగము గావించినవారు సుమారు 200 మంది విద్యార్థులకులరు. వీరిలో చాలమంది కుచితముగనే విద్యగణప బడుచున్నది. మామమునకు 4, 5 శుండల రూప్యములు వ్యయమగుచున్నది. విద్యాలయమునకు స్థాపకభూమి పట్టుకొమ్మలను నగు శ్రీ అయ్యదేవర కారేశ్వరరావు, అడేపల్లి రామకేశయ్యగారు, కారాగారమున నున్నారై కావైన పశ్చిమకృష్ణ మండల కాంగ్రెసు సంఘముల కార్యదర్శు లెల్లరు నింటింటికి దిరిగి భిక్షులు కనుబడిసి తామే విద్యాలయమునకు ప్రత్యేకించి ఈ దలచిలో ఆ విద్యాలయమును పేర్కొని దాక్తురు ధన్యాడ రామచంద్రరావుగారి పేర బంధ ప్రార్థితులు.

వైశంపాయ సమారంభోత్సవమును మ॥ రా॥ ఆనంద
పురము దిట్టికలెత్తరుగారగు ఎస్. వెంకటరామయ్యగారి అధ్య
క్షతీంద్రుడు దివానుబహదూర్ డిప్యూటీ కమిషియే గారు 18-10-22
సాయంకాలము 5 ఘంటలకు పాఠశాలభవనమున జయప్రద
ముగా గావించిరి. దిట్టికలెత్తరుగారు వైస్ ప్రెసిడెంటుగారగు
మ-రా-రా అ॥ కొండప్పగారు బి.యె. బి.కల్. జిన్యూరియో
యంపేటిగారు తపశ్విలువార్లగు మ॥ రా॥ రా॥ లక్ష్మీనరసయ్య
యం. ఏ. గారు పాఠశాలకు, యితర ఉద్యోగస్తులను గభ
కలంకరించి యుండిరి. బి యెస్. యూనియన్ బాలురు ఆతి
ఘనము ఉపాహారము లర్పించి తరువాత కార్యక్రమము దేశమాత
స్తుతితో ప్రారంభమయ్యెను. మ॥ రా॥ బ॥ కేశవశిష్యగారు
బ్రిటిష్ గవనానుదిభి భద్రముగ స్యుండులమునకు వచ్చిందు
లకై పరమేశ్వరనికే వందనము లర్పించుచు వారికి వైశంపాయ
వారు ఆ ప్ర ఆంగ్లేయ భావలలో స్వాత సన్మానపత్రముల
కప్పించిరి. తరువాత ప్రధానోపాధ్యాయు లగు. బి॥ జోగప్ప
గారు బి. యె అనన్య వై శంపాయ టుడ్యేక్షనులను యిట్టిసం
పు ఆకళ్యకను గూర్చియు వీరబాలురనిదిని నెలకొల్ప విద్యా
దానము విపులముగ జేయుచో దేశమునకు ముక్తిచేయదనియు
ముచ్చటించుచు బి॥ బ॥ కేశవశిష్యగారిని సమారంభోత్సవము
గా వింపను ప్రధమోపాధ్యాయము నియ్యను ప్రార్థించిరి
బి॥ బ॥ శిష్యగారు గవనానుభి భద్రముతో బాలురు కలువను
యములగూర్చి చెప్పుచు వీరబాలురనిదిని నెలకొల్పట అత్య
వశ్యకమనియు తమకుమే గభకు విచ్చేసినచాంద్రుడును చందాల
నిచ్చి శ్రద్ధానవలయుననియు చాలముచ్చటగ జెప్పిరి. తోడనే
సభ్యులందఱు తమకర్తవ్యసారము దాదాపు 180 రూప్యము
చందాలవేసి కేశవశిష్యగారి మాటలయెడ గౌరమునకు సభ్యులు
వారివై ప్రేమయును జూపి తరువాత బి. యెస్. యూనియన్
బాలురు భాగవతములోని ప్రహ్లాదచరిత్రను నాటకరూపముగ
ప్రదర్శించిరి. అందు ప్రహ్లాదప్రాతను ధరించిన కాశ్యో యను
బాలుని భావగాంభీర్యములకు మెచ్చి మ॥ రా॥ కరణం. తిప్పే
స్వామిగారు రజతపతకమును బహుమానముగ నిచ్చిరి. అగ్రాస
నాధీశిగారు అంత్యమున బాలుప్రదర్శకులకు మెచ్చుకొనుచు
సంఘాద్యక్షులు క డు జేశ్వరమోదాయుధము లనియు,
వీరబాలురనిది అత్యవశ్యకము దానుచిన్నవగు వీరబాలుడై
ఉపవేశనమును బొంది విద్యనభ్యసించి యీ పదవికి వచ్చియుం
టయే చెప్పక జెప్పుదున్నవనియు, సరస్వతీ ప్రసన్నముతోనే
చందాలనిచ్చితికని భావించక లక్ష్మీప్రసన్నముగ జేసి సత్కరమున
చందాలనిచ్చి సాహాయ్యము జేయువలయుననియు వ్యాఖ్యనుగుతో
ముట్టబడిరి. అగ్రాస నాధీశికిని బి॥ బ॥ కేశవశిష్యగారికిని
సభ్యులందరికిని సంఘప్రవారిలందఱకులతో సభ ముగిసెను.

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరాయ కృత గ్రంథ రాజములు

(290)

తయారైనది!

త్వరపడుదు!

మొదటి భాగము రెండవ భాగము
వెలరు. 2-0-0 వెలరు. 2-0-0
మూడవ భాగము తయారగుచున్నది.

నాటకములు! నవీనములు!! నవరస భరితములు!!!

నాటకములు!	నవీనములు!!	నవరస భరితములు!!!
రామాయణ నాటకములు	8. కోకిల	0-12-0
	9. సరస్వతి	1-0-0
1. కళ్యాణరాఘవము	హాస్యరసభరితములు	
2. పానుకావ్యభిషేకం	10. కంఠాభరణము	0-12-0
3. వనవాసరాఘవం	11. వృద్ధవివాహము	0-8-0
4. విజయరాఘవం	12. హాస్యవల్లరి (సంభాషణములు)	0-12-0
భక్తిరస పూరితములు	13. సారంగధర	0-8-0
5. రాధాకృష్ణ	14. ప్రచండచాణక్యము	1-0-0
6. విప్రనారాయణ	15. బుద్ధబోధసుధ	1-0-0
శృంగార రసభూయిష్టములు	16. ప్రక్షిప్తపన్యాసములు	1-4-0
7. నర్మదాపురు కుత్సీయం	17. పూర్ణిమ (కష్టాంతము)	1-0-0

క్యాటలాగు కోరువారికి పంపబడును.

వలయువారు:— పానుగంటి రాజారావు, విఠాపురం
(గోదావరిజిల్లా) ఆది వ్రాయవలెను.

త్వరపడుదు. వెల సులభము. ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది.

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(91) బోధకాణ సంహరిణి:—ఎంతకాలమునుండియున్న శీతలరోగములైనను వారమురోజులలో గుణము కనబరచి. కాళ్ళమంటలు, నీరు నారించుటయుగాక పగిలిన పాదములు సహా స్పృశించి కనులుములువలె ప్రకాశించును.

15 రో. రు 4-8-0 వారమునకు రు 2-8-0.

(40) నిఖిల వ్యాధిమర్తేభ కంఠీరవము. చిట్టశిరంగి, పల్లిక, బగ్గెలొనగు సవాయిబున్ను, కీళ్లనొప్పులు, నల్లని పొడలు, మూలవ్యాధి, పొందుపు, సవామేహములు, మేహములు, మేహప్రణములు, కుక్కనవ్వు మొదలగు అన్ని వ్యాధులను వారము రోజులలో నివారణజేసి బలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, వీర్యవృద్ధి కలిగించును. ఇచ్చాపత్తం.

వెల రో. రు 6-0-0, 15 రో. రు 8-4-0.

(30) సర్వవిధ శిశురోగసంహరిణి. జీర్ణించిన పత్తి, తెలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోనగు యేరంగు కగ్గనెను, మాత్రము కల్పించుగాని, బోట్టుబొట్టుగాని పగుట, యీ గుణములన్నియు కగ్గి రక్తపుష్టి చేయును. 3 పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చాపత్తం.

డబ్బీ రు 1-4-0.

(42) మహావజ్రపాణిరసము (అను అస్తాదశ ఔషధులొకసంహరిణి) వెల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సవామేహములు, పొడలు, మచ్చలు, కాళ్ళు, చేతిచేళ్ళు, పెదవులు, ముక్కు, వక్షాలు లానై ఎర్రబారి సవా తిమ్మెరలుగా నుండుట, మేహనీయ, అంతర్రుణములు వగైరాలుట పరమావధము.

(27) శ్రీరామాస్త్రయోగము వెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 4-0-0 కఫములు, క్యాసకాలు, దగ్గు, వగర్గు, తిబ్బునము, మొల శ్లేష్మవ్యాధులకు బ్రహ్మాస్త్రము, 3 పూటలలోకఫమును వారింది వెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు.

కె. వి. ఆచారి, K. V. Achari
(గోదావరిజిల్లా) ఆయుర్వేద యోగిని డాక్టరు. Ayurveda unani Doctor

సుప్రసిద్ధమైన శ్రీక ర క స్తూ రి మా త్ర లు.

రెండు కుటుంబరత్నములు

నోరును మిక్కిలి శుభముగా నుండును. మంచిజీర్ణకర్తని కలిగించును. అంటువ్యాధులు రానీయక ఆటంకపరచును. బిడ్డలకు గాని, పెద్దవారికి గాని దగ్గు, జలుబు, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, వాయువునొప్పులు, వంతుశ్మరములు మున్నగు వ్యాధులకు అద్భుతమైన గుణమును గలుగజేయును. తాంబూలముతో ధరించుటకు మిక్కిలి ఉపయోగమైనది.

250 మాత్రలగు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-4-0; 12 బుడ్డు వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ 3-0-0 లగును. [చును

సంజన్ గూడు దంతచూర్ణము:- సకలవిధ దంతవ్యాధులను త్వరలో పాగుచేయును. మంచిపటుత్వమును గలిగి

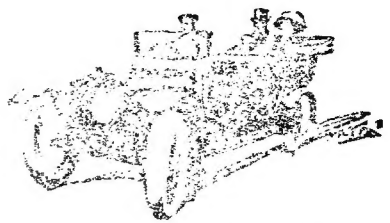
1 పాటము 1 నెలకు 48 పోపును. ధర రూ 0-1-0; 12 బుడ్డు పాటములు వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ 1-0-0

ఆయుర్వేద విద్యాన్ బి. వి. పండితులు, సంజన్ గూడు పోస్టు. (మైసూరు జిల్లా) (2)

మోహినితైలము—వెండుకలను వెంచి నిగనిగ లాడించును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది—5 తులములు నూనెగల సీసా 1-కి అణాలు 12 మాత్రమే నెం, 6, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు. అమృతాంజనం డిపో, నెం. 109, ఫేరీరోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యోగ దృష్టి హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము, మృతకాస్త్రము, భూతనైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేజ్ రిమా హాలు విచిత్రవిశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవములో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి సుభద్రమైన తెలివి వ్రాసుబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్తముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యాలీజీ యిచ్చుచున్నాము. డీసెంబరు 4-0-0. త్వరపడుడు! పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

మలయచందనము

గనేరియా అను సాగుకోగమనకు ఔషధము

వధ్యము లేదు. 2-చిరాయితో పని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల సె X రో X ము ను మూడు పూటలలో మున్నును. శ్రీల పనుచ వ్యాధులకు బుడె ఇది రాజౌషధము. (1251) డబ్బీ 1 1/2, వెల 2-4-0.

గండర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

ముఖ్య గవనింపు (2942)

తొగ్యతాపత్రములు

సేను పేగుల సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. బెనారెస్ నీటి దుర్గా మెడికల్ హాల్ వాతైకొజిక్ అనెడి స్పెషల్ ఔషధమును నేవించిన తరువాత స్వస్థమయ్యెను. (4)

ఉజ్జయిని } ఎల్. సి. కపూర్,
28-9-18 } లేట్ ప్రొఫెసర్.

వనాపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయుటకు ఔషధము. ఔషధము గాంధీధరి ధర 1-10-0 ఇండియా సిలోకోనందు ఎచ్చటికైనా రేపాలాఖరు ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 పనసవాడి, బొంబాయి

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాంబూలములో గాని విడిగా గాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, సన్నపాపము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగు విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, కండ్లనొప్పులు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది కృత్యాయుధమునలె పనిచేయును. వేలకొలది సీసాలు విక్రయ పగుచున్నవి. (3851)-3 200 మాత్రలసీసా 1-కి రు 0-4-0; డబ్బీ సీసాలు రు. 2-8-0 వి. పి. చార్జి ఎచ్చటికైనా నా రు 0-6-0. పి.సి.పి. అండు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, నెరేచేపి, నెల్లూరుజిల్లా

తెలుగు సంక్షిప్త ప్రలేఖనము

విారు ఇల్లకడలకనే తెలుగు సాధ్యమందు శత్రుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. "ప్రళయ క్షుణ్ణ నిమిత్త పజాబిర్ల పంపించండి" (13) ఇళాఫర్వేష్ బ్యూరో, కాకినాడ.

Printed and published by K. Nageswara Rao, at the Andrapatrika Power Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street MADRAS